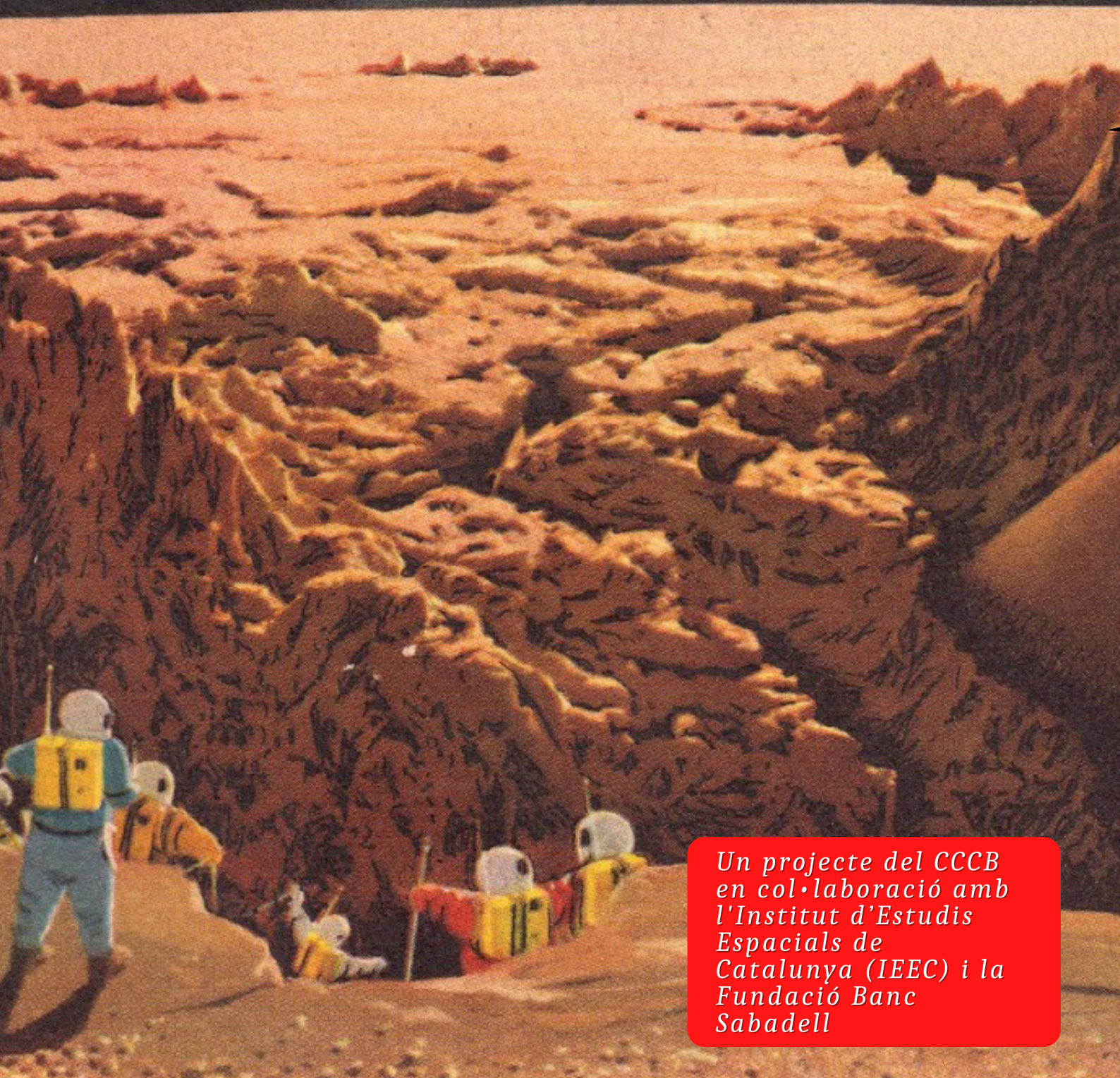

Volum I 17 de juny de 2021

AMAZING MARS STORIES

NEW

*El fanzine de la
Missió ALIA*

*Un projecte del CCCB
en col·laboració amb
l'Institut d'Estudis
Espacials de
Catalunya (IEEC) i la
Fundació Banc
Sabadell*

Un projecte del Departament de Mediació del CCCB en el marc de l'exposició "Mart. El mirall vermell" (2021).

Coordinació CCCB: Bàrbara Roig Isern i Maria Farràs Drago amb la col·laboració de Júlia Ferrer Mundó

Assessoria de continguts científics: Kike Herrero Casas

Assessoria de continguts de ciència-ficció: Inés Macpherson

Visites comentades a l'exposició: Re-Crea Accions Culturals

Escoles participants:

- Institut Pau Claris
- Institut Joan Brossa
- Institut Manuel Carrasco i Formiguera
- Institut Icària
- Col·legi Sant Gabriel
- Institut Miquel Tarradell

Il·lustració de la portada: portada del volum 3 núm. 1 del magazine original *Fantasy & science fiction* (1952) dissenyada per Chesley Bonestell

Disseny i maquetació del *fanzine*: Júlia Ferrer Mundó

Amb el suport i la col·laboració de tots els departaments del CCCB

Amb la col·laboració de l'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya (IEEC) i la Fundació Banc Sabadell

ÍNDEX

	Pg.
Carta al lector: Unes <i>Cròniques marcianes</i> modernes	2
Sinopsi	4
<i>Diari de la brigada 5</i>	6
<i>Adquisició</i>	13
<i>L'última alenada</i>	22
<i>Anonymous Truth</i>	30
<i>Desespero, estimat planeta</i>	37
<i>Ciutats marcianes: Mâneski i NASA</i>	42
<i>4001, Iliada a Mart</i>	50
Annex 1: <i>Un bosc sintètic dins d'una pedra</i>	58
Annex 2: Fotografies dels tripulants	61

CARTA AL LECTOR: Unes "Cròniques marcianes" modernes

Estimats lectors,

Prenent la forma d'una revista *pulp* dels anys 50, aquest recull vol ser un *fanzine* dels relats de ciència ficció que els tripulants de la Missió ALIA han elaborat. Una mostra de com ciència, art i literatura s'entretreixeixen per crear peces híbrides que, a la vegada, estimulen la reflexió crítica al voltant de diversos temes d'actualitat.

La primera edició de la Missió ALIA ha estat un projecte transversal de recerca de tres mesos al voltant de l'exploració del planeta Mart. El CCCB, amb l'acompanyament de l'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya (IEEC) i la col·laboració de la Fundació Banc Sabadell, va enviar, a mode de "càpsula espacial", una pregunta de recerca a cadascun dels instituts participants. De la mà dels científics Miquel Sureda, Laia Ribas, Guillem Anglada, Francesc Gòdia, Carme Jordi i Ignasi Ribas, els alumnes han explorat aquests reptes des de la vessant científica. I amb l'ajut de l'escriptora de ciència ficció, Inés Macpherson, i la inspiració del projecte *Un bosc sintètic dins d'una pedra* de l'artista en residència a l'IEEC, Serafín Álvarez, els instituts també han pensat les qüestions des de la mirada de l'art i la literatura.

A partir d'aquí, i com a resultat de tota la feina feta, els tripulants han escrit col·lectivament 7 relats de ciència ficció, un gènere que els ha permès anticipar la realitat i imaginar allò que, eclipsats per les lleis ja conegudes, ni podem gosar pensar. Mitjançant l'especulació, ampliant els escenaris d'allò que és i no és possible avui i desafiant les concepcions establertes, els joves s'han llançat a la recerca d'un sentit més complex i profund de la Humanitat. Així, des de temes com la vida en hàbitats extrems fins a l'expansió i l'explotació de l'espai, passant pels sistemes de suport vital i la construcció de ciutats en altres planetes, cada relat gravita al voltant d'una problemàtica científica, moral i ètica que avui planteja la recerca espacial i el desafiament de fer de Mart i la Terra un lloc habitable.

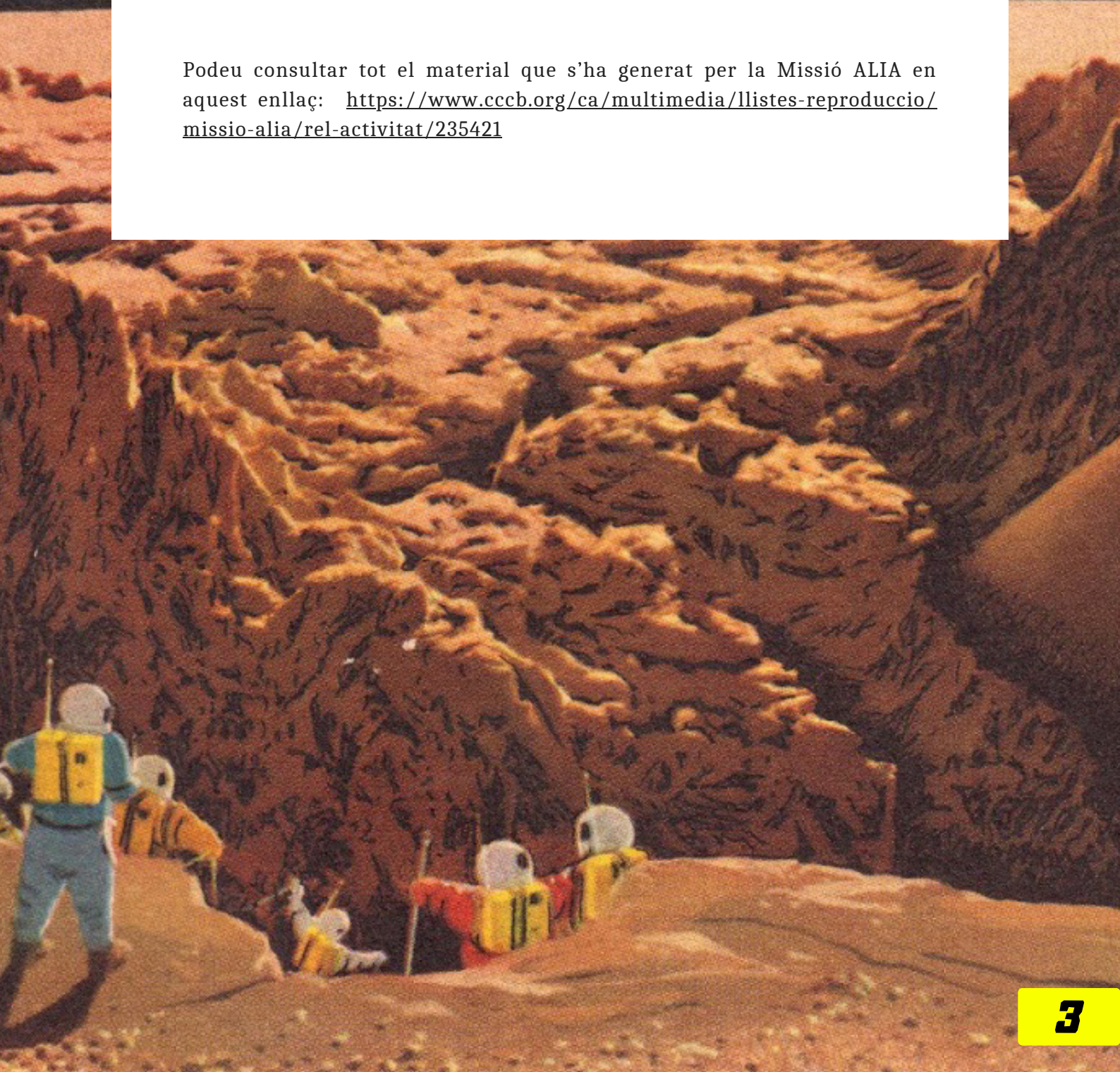
En aquest *fanzine* hem recollit els relats resultants de la Missió ALIA perquè creiem que és tan interessant registrar allò que una generació,

societat, cultura o col·lectiu aconseguix realitzar i materialitzar, com allò que imagina, tem, somia o desitja. Aquests relats, com el clàssic de Ray Bradbury *Les cròniques marcianes*, poden ser càpsules del temps que cristal·litzin una cosmovisió, portes de connexió entre el present i el futur, entre la Terra i el mirall vermell.

Estimats lectors, us animem a endinsar-vos en aquestes *amazing mars stories*.

Gaudiu del viatge!

Podeu consultar tot el material que s'ha generat per la Missió ALIA en aquest enllaç: <https://www.cccb.org/ca/multimedia/llistes-reproduccio/missio-alia/rel-activitat/235421>

SINOPSI

Diari de la brigada 5

Els alumnes del Col·legi Sant Gabriel ens presenten a *Diari de la brigada 5* un món que s'ha tornat hostil per la sobreexplotació dels recursos i la superpoblació. Conscients que no poden seguir vivint a la Terra, els humans decideixen marxar a Mart, on inicien l'exploració del terreny per esbrinar quin és el millor lloc per instal·lar-se. Però el que hi trobaran durant aquestes expedicions els sorprendrà, i molt. Hi ha vida a Mart?

Adquisició

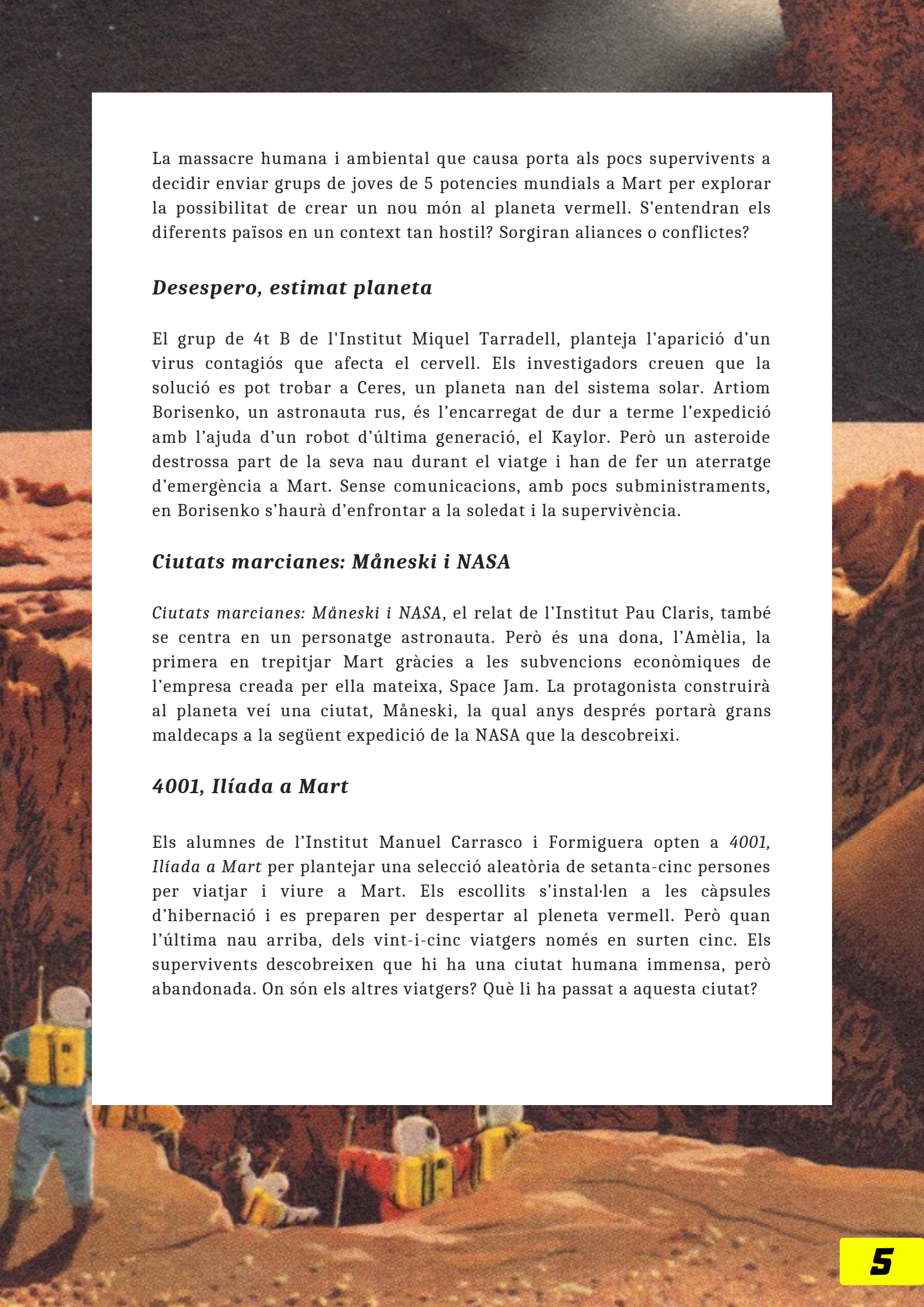
Al conte *Adquisició* els alumnes de l'Institut Icària plantegen una situació en què els marcians ja existeixen, i fins tot, s'organitzen en una civilització a Mart. Els terrícoles però, al veure's necessitats de més quantitat de coltan per produir i mantenir la tecnologia terrestre, proposen comprar una part del planeta Mart. Un acord del que naixeran múltiples problemàtiques entre humans i marcians.

L'última alenada

L'Institut Joan Brossa, al relat *L'última alenada*, situa els humans mateixos a Mart, els quals ja fa molt de temps que hi han construït ciutats. Mentrestant, a la Terra, les coses van empitjorant i els problemes del planeta són cada cop més greus. Durant una cimera entre els presidents de la Xina i els Estats Units, un periodista escolta una conversa on descobreix que els polítics volen deixar d'enviar oxigen a la població marciana perquè Mart ja no els aporta cap benefici, només despeses. El periodista avisa a la seva amiga, l'Alba, una jove que viu a Mart. Davant d'aquesta notícia, què poden fer? Està prohibit fer recerca per aconseguir oxigen a Mart. Podran sobreviure?

Anonymous Truth

El conte *Anonymous Truth* del grup de 4t A de l'Institut Miquel Tarradell pren la forma d'un diari oral per explicar com a l'any 2070, i durant una Tercera Guerra Mundial, un país decideix llançar una versió modificada i molt potent del coronavirus.

La massacre humana i ambiental que causa porta als pocs supervivents a decidir enviar grups de joves de 5 potències mundials a Mart per explorar la possibilitat de crear un nou món al planeta vermell. S'entendran els diferents països en un context tan hostil? Sorgiran aliances o conflictes?

Desespero, estimat planeta

El grup de 4t B de l'Institut Miquel Tarradell, planteja l'aparició d'un virus contagiós que afecta el cervell. Els investigadors creuen que la solució es pot trobar a Ceres, un planeta nan del sistema solar. Artiom Borisenko, un astronauta rus, és l'encarregat de dur a terme l'expedició amb l'ajuda d'un robot d'última generació, el Kaylor. Però un asteroide destrossa part de la seva nau durant el viatge i han de fer un aterratge d'emergència a Mart. Sense comunicacions, amb pocs subministraments, en Borisenko s'haurà d'enfrontar a la soledat i la supervivència.

Ciutats marcianes: Måneski i NASA

Ciutats marcianes: Måneski i NASA, el relat de l'Institut Pau Claris, també se centra en un personatge astronauta. Però és una dona, l'Amèlia, la primera en trepitjar Mart gràcies a les subvencions econòmiques de l'empresa creada per ella mateixa, Space Jam. La protagonista construirà al planeta veí una ciutat, Måneski, la qual anys després portarà grans maldecaps a la següent expedició de la NASA que la descobreixi.

4001, Iliada a Mart

Els alumnes de l'Institut Manuel Carrasco i Formiguera opten a *4001, Iliada a Mart* per plantejar una selecció aleatòria de setanta-cinc persones per viatjar i viure a Mart. Els escollits s'instal·len a les càpsules d'hibernació i es preparen per despertar al planeta vermell. Però quan l'última nau arriba, dels vint-i-cinc viatgers només en surten cinc. Els supervivents descobreixen que hi ha una ciutat humana immensa, però abandonada. On són els altres viatgers? Què li ha passat a aquesta ciutat?

DIARI DE LA BRIGADA 5

Autoria: alumnes de 4t d'ESO del Col·legi Sant Gabriel de Barcelona.

Tot s'havia enfonsat. Res era com ens deien aquelles màquines que es feien dir "mares". El món s'havia tornat hostil d'un dia per l'altre. L'any 2521, la humanitat va viure un dels moments més angoixants de la història. El govern ens va fer creure que la nostra societat era utòpica, però era tot el contrari. La societat consumista va arribar a tal nivell, que la població va començar a demanar préstecs frenèticament als bancs per tal de complir els seus interessos. Va arribar un moment en què això se'ns va anar de les mans i el sistema es va col·lapsar. L'economia havia quedat soterrada. La pobresa i la desesperació per la supervivència es podien respirar per tot el planeta.

D'altra banda, la taxa demogràfica havia augmentat dràsticament, causant una gran escassetat de recursos: els arbres es van extingir degut a l'explotació descontrolada i a la contaminació atmosfèrica, fent que l'oxigen a la Terra arribés a nivells crítics. A més, els mars i els oceans estaven totalment contaminats per accions antròpiques. La vida natural i humana es moria a poc a poc. La situació no era sostenible, no podíem continuar així. No podíem continuar allà.

La humanitat havia desenvolupat tecnologies per millorar la nostra biologia. S'havien aconseguit molts avenços, tant físics com intel·lectuals. S'havia assolit la perfecció de la complexió física, una millora per sobreviure en condicions extremes i per tenir una alta esperança de vida. A més, la ciència havia fet possible que els éssers humans assolissin una capacitat intel·lectual superior. Per tant, la humanitat estava altament preparada per poder arribar a altres planetes. Ara teníem la tecnologia adient per a desenvolupar una nova vida al planeta vermell, Mart.

Vam preparar les naus de càrrega més potents. Vam omplir-les de tot el que era imprescindible per a sobreviure els primers dies allà, fins que poguéssim fer que aquella terra fos apta per a la nostra civilització amb un anell geo-gravitatori que envoltés el planeta.

I, encara que això sonava molt ambiciós, els materials dels quals disposàvem eren suficients per a dur a terme la tasca en un període extremadament breu.

Ja era l'hora. Estàvem preparats. El moment ja havia arribat. El dia que fugíem cap a Mart. Una fugida plena d'esperança.

...

Quan vam arribar, no podia creure el que veia. Literalment no hi havia res! Ens havíem passat dies intentant venir aquí, fugint del nostre món de merda per trobar-nos amb res. Caminàvem sobre una superfície rocosa, com una cantera. Però el color era diferent a com l'havíem imaginat: un matís de rosa pal pintava totes les roques que trepitjàvem. Un clima sec i desèrtic, un fred insuportable. No hi havia cap mena de font d'aigua potable, cap llac, cap toll. És clar, tampoc hi havia una atmosfera semblant a la de la Terra; per això portàvem una tipologia de casc que ens permetia respirar.

Després d'explorar l'entorn, ens vam dividir en cinc brigades d'exploradors per buscar un espai adient per a establir-nos. Nosaltres érem la cinquena brigada. Gràcies als meus implants oculars, vaig divisar a llarga distància una gran esplanada. Aquell era el lloc perfecte.

Mentre caminàvem insegurs, observant tot el que teníem al nostre voltant, vam descobrir vapor sortint a pressió d'alguns cràters. Ens hi vam apropar, i arriscant-nos, vam treure el cap per veure d'on sortia. A dins, vam poder distingir unes emissions de llum tènues. Allò podia significar que hi havia senyals de vida? Els cràters eren prou grans com per ficar-nos-hi, però potser ens la jugàvem massa. Tot i així, ho vam fer, aprofitant un moment en què no sortia cap mena de gas.

La caiguda no va ser tan forta com esperàvem. De fet, vam caure sobre una espècie de prat amb una vegetació suau i tova. Les nostres cares d'al·lucinació es notaven, fins i tot amb els cascots posats. Era tot un món subterrani amb una diversitat immensa de flora i fauna. Espècies inimaginables per a nosaltres.

Boscots flotants, amb arbres cristal·litzats d'un to rosa xiclet; un llac gegant que semblava de lava; un mar immens de gel (vam suposar que serviria per regular la temperatura del nucli); rius de pols i partícules que no identificàvem. També hi havia una llacuna, però semblava d'aigua àcida, ja que de la seva superfície sortia una mena de fums molt densos. Era tot increïble i fascinant. Tota la vegetació era bioluminescent, viscosa i gegant, literalment enorme, i els fruits deixaven anar una mena de tinta que semblava inofensiva. Pel cel-sostre pul·lulaven uns insectes de la mida d'un gat terrestre. Fins i tot hi havia una atmosfera d'oxigen creada a l'interior d'aquell món subterrani.

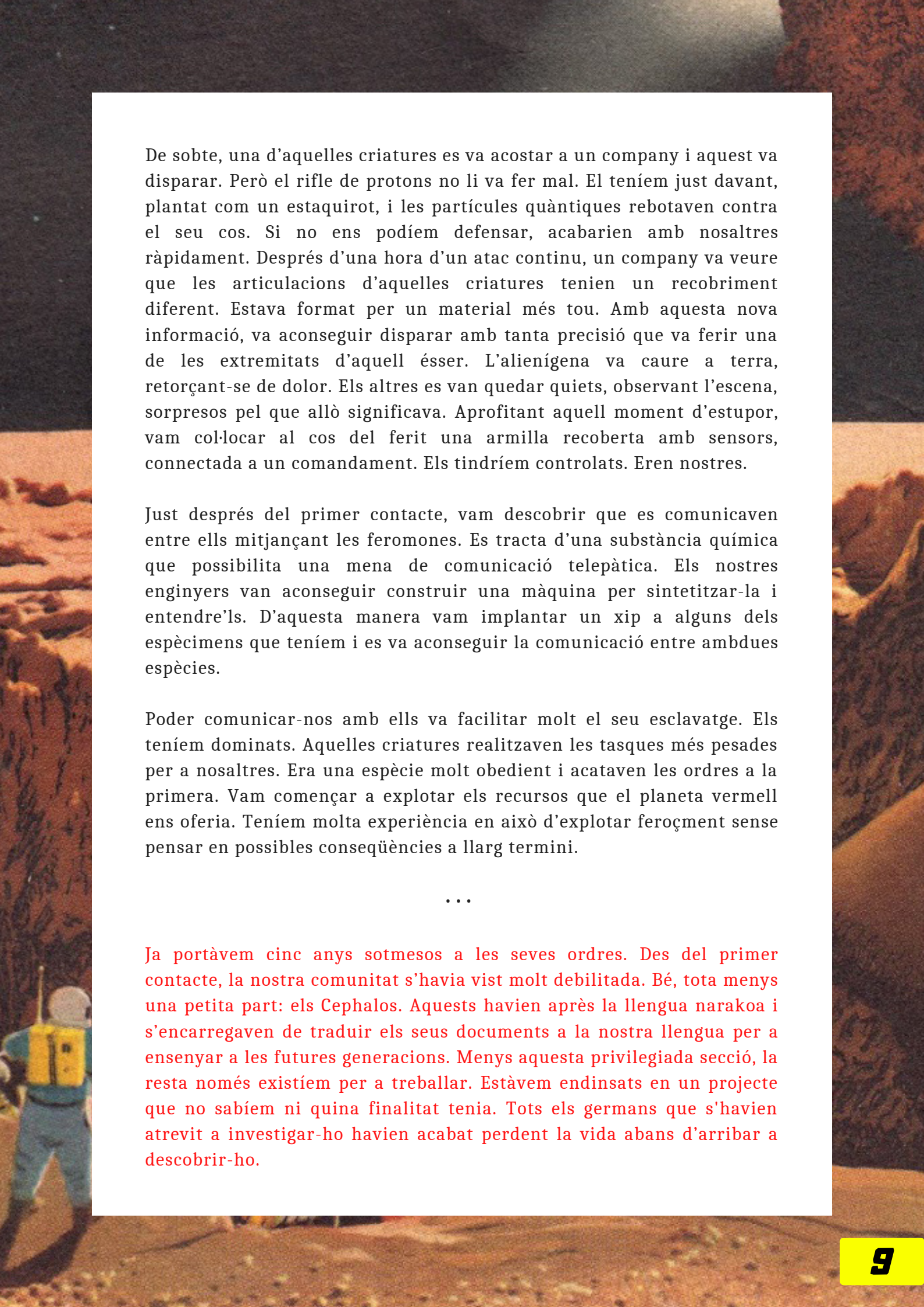
Tot plegat era una bogeria. A MART HI HAVIA VIDA! Vida no intel·ligent, de moment, però va ser un descobriment increïble. Estàvem fent salts d'alegria, no ens ho creiem del tot.

...

La nostra líder, la reina, va notar una força estranya que acabava d'arribar al nostre territori. Intuïa que hi hauria molts canvis i ens va convocar a tots a la Gran Sala. Un cop allà ens van sorprendre uns sorolls desconeguts. Ràpidament vam sortir i ens vam trobar una criatura molt estranya. Una espècie que no era d'aquí. Era petita, molt fràgil, semblava dèbil i només tenia quatre potes. També emetia llum des del seu cuirassat cap. No era la primera criatura que vèiem que emetia llum, però aquesta llum era diferent, molt pàl·lida i nítida.

...

Al tornar de la nostra expedició ens vam creuar amb un ésser. Ràpidament, em vaig girar per preguntar als meus companys si també l'estaven veient, o si era una al·lucinació meva. En veure que ells veien el mateix que jo, els vaig bombardejar a preguntes: «quant deuen mesurar?, quatre o cinc metres, oi?, heu vist que tenen dues mandíbules formades per dents molt esmolades?, i les dimensions del seu cap? Semblen un saltamartí gegant. Si nosaltres al seu costat semblen nans!». Però les meves preguntes van quedar apagades per la veu d'un altre col·lega, que va dir: «Afanyeu-vos, prepareu les armes per un possible atac!»

De sobte, una d'aquelles criatures es va acostar a un company i aquest va disparar. Però el rifle de protons no li va fer mal. El teníem just davant, plantat com un estaquirot, i les partícules quàntiques rebotaven contra el seu cos. Si no ens podíem defensar, acabarien amb nosaltres ràpidament. Després d'una hora d'un atac continu, un company va veure que les articulacions d'aquelles criatures tenien un recobriment diferent. Estava format per un material més tou. Amb aquesta nova informació, va aconseguir disparar amb tanta precisió que va ferir una de les extremitats d'aquell ésser. L'alienígena va caure a terra, retorçant-se de dolor. Els altres es van quedar quiets, observant l'escena, sorpresos pel que allò significava. Aprofitant aquell moment d'estupor, vam col·locar al cos del ferit una armilla recoberta amb sensors, connectada a un comandament. Els tindríem controlats. Eren nostres.

Just després del primer contacte, vam descobrir que es comunicaven entre ells mitjançant les feromones. Es tracta d'una substància química que possibilita una mena de comunicació telepàtica. Els nostres enginyers van aconseguir construir una màquina per sintetitzar-la i entendre'ls. D'aquesta manera vam implantar un xip a alguns dels espècimens que teníem i es va aconseguir la comunicació entre ambdues espècies.

Poder comunicar-nos amb ells va facilitar molt el seu esclavatge. Els teníem dominats. Aquelles criatures realitzaven les tasques més pesades per a nosaltres. Era una espècie molt obedient i acataven les ordres a la primera. Vam començar a explotar els recursos que el planeta vermell ens oferia. Teníem molta experiència en això d'explotar feroçment sense pensar en possibles conseqüències a llarg termini.

...

Ja portàvem cinc anys sotmesos a les seves ordres. Des del primer contacte, la nostra comunitat s'havia vist molt debilitada. Bé, tota menys una petita part: els Cephalos. Aquests havien après la llengua narakoa i s'encarregaven de traduir els seus documents a la nostra llengua per a ensenyar a les futures generacions. Menys aquesta privilegiada secció, la resta només existíem per a treballar. Estàvem endinsats en un projecte que no sabíem ni quina finalitat tenia. Tots els germans que s'havien atrevit a investigar-ho havien acabat perdent la vida abans d'arribar a descobrir-ho.

Havien utilitzat des dels rifles de protons més avançats fins els grans canyons electromagnètics d'emergència. Finalment, Seghalia no va poder aguantar més i va tornar cap al seu forat. El terra va tremolar novament i tot va quedar en silenci.

Ja estàvem cansats. Set anys controlant una espècie intel·ligent amb una societat desenvolupada, i nosaltres sense saber-ho. Hem estat matant i torturant els seus germans davant seu, per després fer ho també amb ells. Per a què? Qui som nosaltres per arribar aquí de sobte sense cap autoritat i esclavitzar-los per al nostre benefici? Fins aquí havíem arribat.

Després de convocar als meus companys al que quedava del nostre laboratori, vam veure clara quina era la decisió. Era l'hora de canviar el nou món! Ens vam posar en marxa i vam aconseguir comunicar-nos d'amagat amb un grup d'alienígenes reserva.

Aquests eren els que tenien una millor estabilitat mental, ja que de moment no treballaven com a esclaus i encara no sabien què havia passat.

Tots junts vam crear "La Resistència", un equip amb integrants dels dos bàndols en contra d'aquella maleïda guerra. Finalment, vam fer una reunió per explicar les condicions que s'havien de tenir en compte per poder conviure tots junts en pau.

Que està passant aquí? Els nostres germans, parlant amb els maleïts "humans"! Traïció! Ultratge! Els nostres propis companys, amics de tota la vida, uns ragikai... Hem sigut abandonats. Per la reina i per ells. Ja no hi ha esperança, m'aproparé i els faré saber qui mana aquí.

Mentre fèiem la "Gran Reunió de la Pau", un alienígena enfurismat va entrar corrents, mentre cridava: «Moriu, traïdors! Visca els Ragikai! Visca Seghalia!». Aquell enorme alienígena va venir corrents fins a mi, amb intencions molt dolentes. Però, per sort, els altres alienígenes el van aconseguir aturar i, tot seguit, li van explicar la situació.

Primer de tot, ho sento. Soc en Silvarot, cap del front d'atac ragikai. Quan us he vist parlant, he pensat que ens havíeu traït. Però la idea d'aquesta "resistència" em sembla la millor opció.

Encara que la reina ens ha abandonat i ja no sé què podem fer.

Li vam explicar que sabíem la possible localització de la reina, i vam anar a buscar-la. Em seguia sorprenent la velocitat d'excavació d'aquells ragikai: vam aconseguir arribar al refugi de la reina en un no-res, molt menys temps del que vam necessitar per explicar-li a Seghalia tots els nostres plans.

La meva brigada i jo vam anar a parlar amb els alts càrrecs i els vam plantejar la possibilitat de la pau i l'aliança. Ens van dir que sí! Encara que augmentarien al màxim la seguretat, per si de cas. Semblava que, per una vegada, estàvem fent les coses bé.

...

Treva. La guerra es va aturar. Després de set anys d'esclavitud, armes, revoltes i conflicte tot va quedar parat. Per primera vegada, el silenci i la incertesa regnaven sobre el territori. Encara que semblí estrany, va tenir lloc una reunió entre tots nosaltres, els terrestres i els marcians. L'ambient era tens, però aquesta assemblea era necessària. Potser per la meva empatia o potser perquè havia estat el nostre grup el que havia iniciat la resistència, vaig ser un dels escollits per parlar en representació dels humans:

—Soc el representant de la brigada número 5. Ens hem adonat que sou una societat estructurada i pacífica, i no tenim cap dret a explotar-vos. Nosaltres, els terrestres, vam fugir per necessitat. El nostre planeta va quedar pràcticament inhabitable i la nostra missió era venir aquí i terraformar la vostra llar. Per sorpresa, ens vam trobar amb vosaltres, vivint en pau i harmonia. Sense cap excusa, ens disculpem públicament per les nostres accions i us proposem un acord mutu de pau.

—Us parla Seghalia, la reina i representant dels ragikai. Després de set anys exiliada, veient com el meu poble era esclavitzat, i sense poder fer res per alliberar-los, espero que compregueu tot el mal i el patiment que heu ocasionat. Voleu acabar la guerra? Per a nosaltres una guerra és quan lluiten dos o més bàndols entre sí. Això no ha estat una guerra sinó una repressió. No pretengueu ara que ens oblidem de tot això.

Però bé, després d'haver parlat amb els meus fills, integrants de la resistència, hem arribat a la conclusió que no ens beneficia a cap dels dos continuar els enfrontaments. Nosaltres som un poble que perdona, però no oblida, espero que entengueu això.

—Ho entenem perfectament, Sa Majestat. Per compensar el mal causat, ens comprometem a proporcionar-vos tota mena de recursos tecnològics i avenços científics, perquè el vostre poble pugui evolucionar intel·lectualment. Però ens agradaria que ens proporcionéssiu els vostres recursos també, ja que, com he dit abans, el nostre planeta està morint.

—Agraïm que vulgueu compartir la vostra saviesa amb nosaltres, però penso que a vosaltres també us queda molt per aprendre. La culpa del deteriorament de la vostra llar no és nostra. Però us ajudarem, sense cap tipus d'obligació, sinó per voluntat pròpia.

Així va ser. I sí, era cert allò que va dir la reina: encara ens queda molt per aprendre. Potser som molt avançats en tecnologies, però aquells marcians semblaven més humans que nosaltres.

Finalment, hem aconseguit viure en harmonia amb els ragikai; no ha estat difícil puix que no són extraterrestres rancuniosos. Mart s'ha tornat la nostra casa comuna, un espai on les nostres civilitzacions conviuen unides i treballen per un present i un futur millor. I qui sap, potser algun dia rebem també la visita d'alguna altra espècie!

FI

ADQUISICIÓ

Autoria: alumnes de 4t d'ESO de l'Institut Icària de Barcelona.

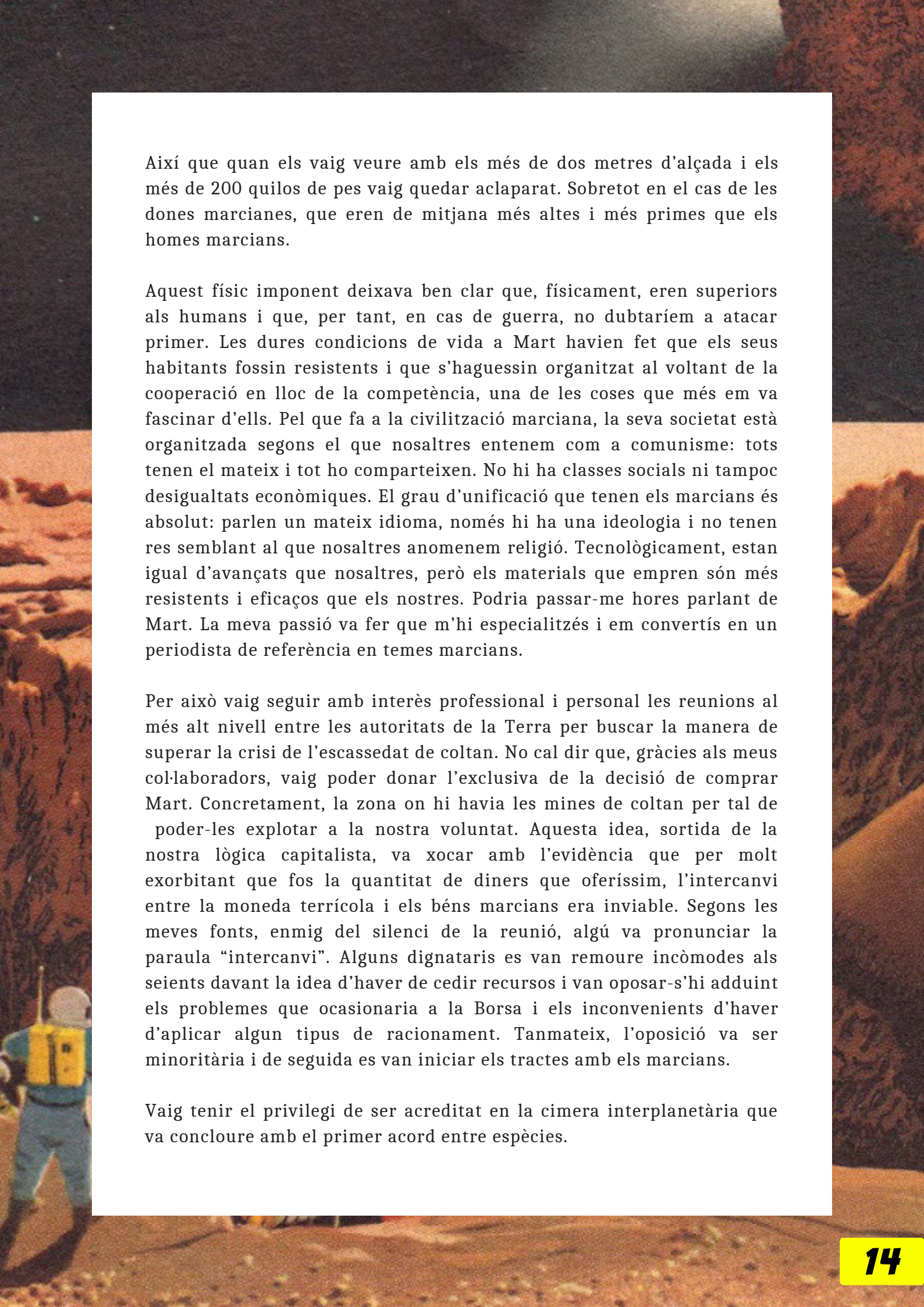
Ulldecona, Euràsia. Terra.

Per fi va arribar el dia i va ser el 2 d'octubre de 2412. Les emissions per holograma del canal GN3 es van interrompre i vaig tenir l'honor de fer saber a la població que l'Organització Intercontinental per al Comerç a l'Espai (OICE) havia arribat a un acord comercial amb la delegació de Mart.

Era una nova fita històrica. Feia 491 anys que s'havia dut a terme el primer aterratge marcjà amb la nau Perseverance. Des d'aquell moment, des de la Terra s'havien anat enviant missions periòdiques al planeta vermell, primer sense tripulants i, des de feia ben bé cent anys, amb tripulació humana a bord.

Després de La Guerra, les nostres reserves de coltan s'havien quasi exhaurit. Sense aquell material tan bàsic per al manteniment i producció de la nostra tecnologia, el nostre model de civilització i organització estava greument compromès. Per això, les notícies que havien arribat de les darreres expedicions de Mart, anunciant que els marcians tenien grans dipòsits de coltan al planeta, van donar esperances de trobar la solució que s'havia estat buscant desesperadament. Sense perdre temps, les autoritats terrícoles van decidir fer alguna cosa i així va ser com es va crear l'OICE, representada per tres polítics dels sis blocs en què s'organitzava la Terra: Amèrica del Nord, Amèrica del Sud, Àfrica del Nord, Àfrica del Sud, Euràsia i Oceania.

Tot el que té a veure amb Mart sempre m'ha entusiasmat i sempre n'he volgut saber més. Tant del planeta com dels seus habitants. La primera vegada que vaig tenir els marcians al davant vaig sentir una forta impressió. Havia vist les imatges d'aquells éssers de pell vermellosa-groguenca, un color brillant semblant al del coure, però no era gens conscient de la seva corpulència.

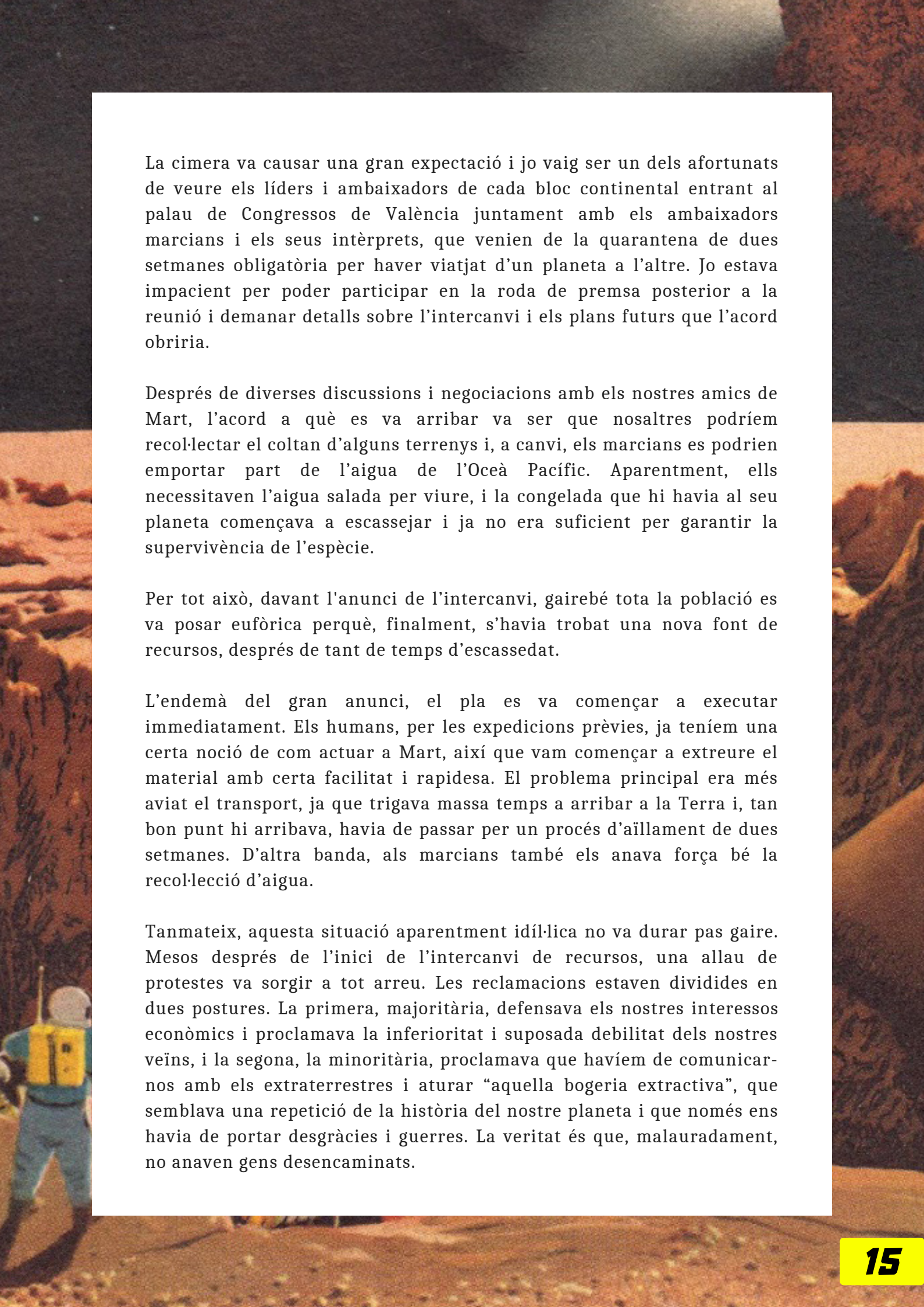

Així que quan els vaig veure amb els més de dos metres d'alçada i els més de 200 quilos de pes vaig quedar aclaparat. Sobretot en el cas de les dones marcianes, que eren de mitjana més altes i més primes que els homes marcians.

Aquest físic imponent deixava ben clar que, físicament, eren superiors als humans i que, per tant, en cas de guerra, no dubtaríem a atacar primer. Les dures condicions de vida a Mart havien fet que els seus habitants fossin resistents i que s'haguessin organitzat al voltant de la cooperació en lloc de la competència, una de les coses que més em va fascinar d'ells. Pel que fa a la civilització marciana, la seva societat està organitzada segons el que nosaltres entenem com a comunisme: tots tenen el mateix i tot ho comparteixen. No hi ha classes socials ni tampoc desigualtats econòmiques. El grau d'unificació que tenen els marcians és absolut: parlen un mateix idioma, només hi ha una ideologia i no tenen res semblant al que nosaltres anomenem religió. Tecnològicament, estan igual d'avançats que nosaltres, però els materials que empren són més resistents i eficaços que els nostres. Podria passar-me hores parlant de Mart. La meva passió va fer que m'hi especialitzés i em convertís en un periodista de referència en temes marcians.

Per això vaig seguir amb interès professional i personal les reunions al més alt nivell entre les autoritats de la Terra per buscar la manera de superar la crisi de l'escassetat de coltan. No cal dir que, gràcies als meus col·laboradors, vaig poder donar l'exclusiva de la decisió de comprar Mart. Concretament, la zona on hi havia les mines de coltan per tal de poder-les explotar a la nostra voluntat. Aquesta idea, sortida de la nostra lògica capitalista, va xocar amb l'evidència que per molt exorbitant que fos la quantitat de diners que oferísim, l'intercanvi entre la moneda terrícola i els béns marcians era inviable. Segons les meves fonts, enmig del silenci de la reunió, algú va pronunciar la paraula "intercanvi". Alguns dignataris es van remoure incòmodes als seients davant la idea d'haver de cedir recursos i van oposar-s'hi adduint els problemes que ocasionaria a la Borsa i els inconvenients d'haver d'aplicar algun tipus de racionament. Tanmateix, l'oposició va ser minoritària i de seguida es van iniciar els tractes amb els marcians.

Vaig tenir el privilegi de ser acreditat en la cimera interplanetària que va concloure amb el primer acord entre espècies.

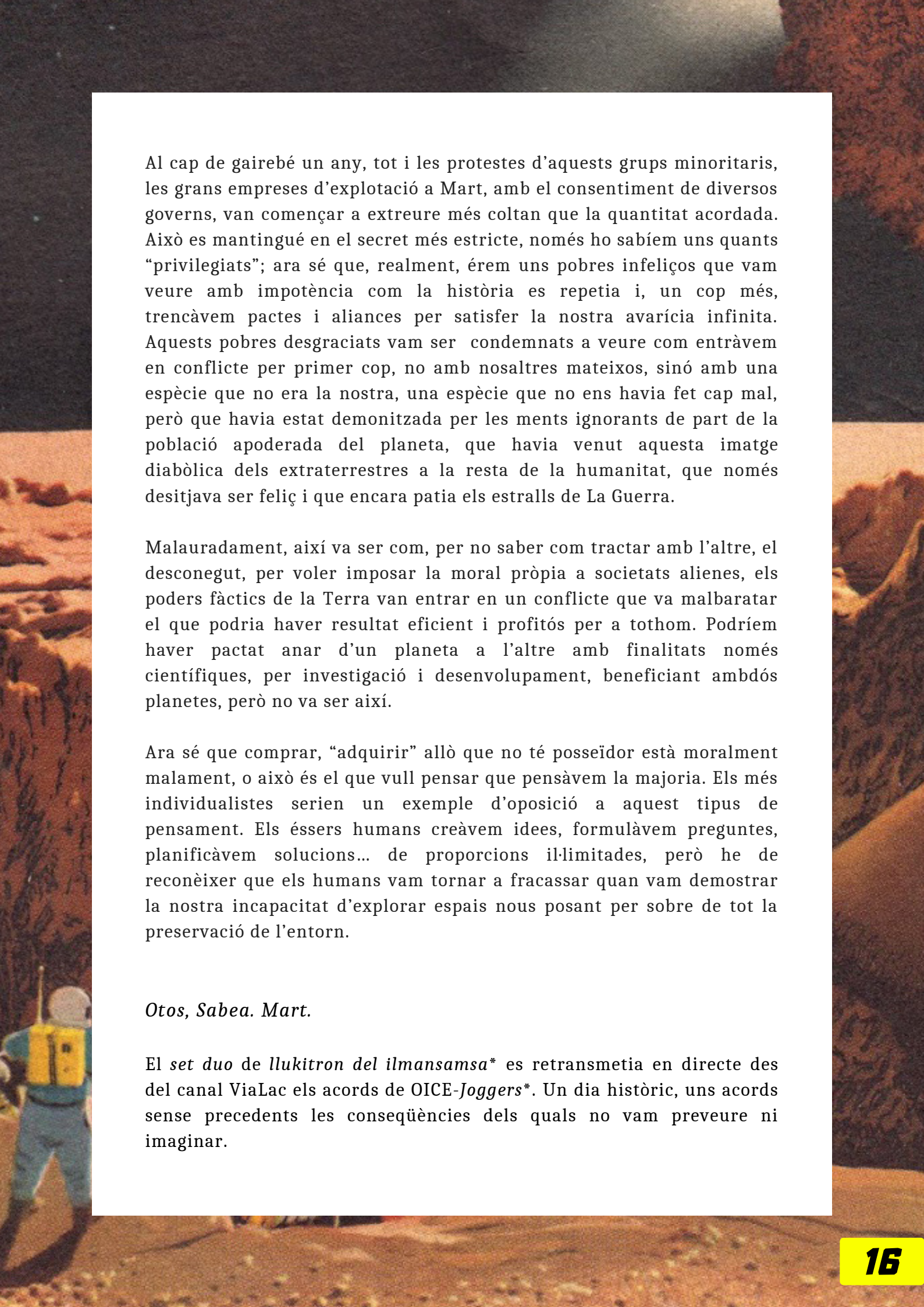
La cimera va causar una gran expectació i jo vaig ser un dels afortunats de veure els líders i ambaixadors de cada bloc continental entrant al palau de Congressos de València juntament amb els ambaixadors marcians i els seus intèrprets, que venien de la quarantena de dues setmanes obligatòria per haver viatjat d'un planeta a l'altre. Jo estava impacient per poder participar en la roda de premsa posterior a la reunió i demanar detalls sobre l'intercanvi i els plans futurs que l'acord obriria.

Després de diverses discussions i negociacions amb els nostres amics de Mart, l'acord a què es va arribar va ser que nosaltres podríem recollir el coltan d'alguns terrenys i, a canvi, els marcians es podrien emportar part de l'aigua de l'Oceà Pacífic. Aparentment, ells necessitaven l'aigua salada per viure, i la congelada que hi havia al seu planeta començava a escassejar i ja no era suficient per garantir la supervivència de l'espècie.

Per tot això, davant l'anunci de l'intercanvi, gairebé tota la població es va posar eufòrica perquè, finalment, s'havia trobat una nova font de recursos, després de tant de temps d'escassetat.

L'endemà del gran anunci, el pla es va començar a executar immediatament. Els humans, per les expedicions prèvies, ja teníem una certa noció de com actuar a Mart, així que vam començar a extreure el material amb certa facilitat i rapidesa. El problema principal era més aviat el transport, ja que trigava massa temps a arribar a la Terra i, tan bon punt hi arribava, havia de passar per un procés d'aïllament de dues setmanes. D'altra banda, als marcians també els anava força bé la recollecció d'aigua.

Tanmateix, aquesta situació aparentment idíl·lica no va durar pas gaire. Mesos després de l'inici de l'intercanvi de recursos, una allau de protestes va sorgir a tot arreu. Les reclamacions estaven dividides en dues postures. La primera, majoritària, defensava els nostres interessos econòmics i proclamava la inferioritat i suposada debilitat dels nostres veïns, i la segona, la minoritària, proclamava que havíem de comunicar-nos amb els extraterrestres i aturar "aquella bogeria extractiva", que semblava una repetició de la història del nostre planeta i que només ens havia de portar desgràcies i guerres. La veritat és que, malauradament, no anaven gens desencaminats.

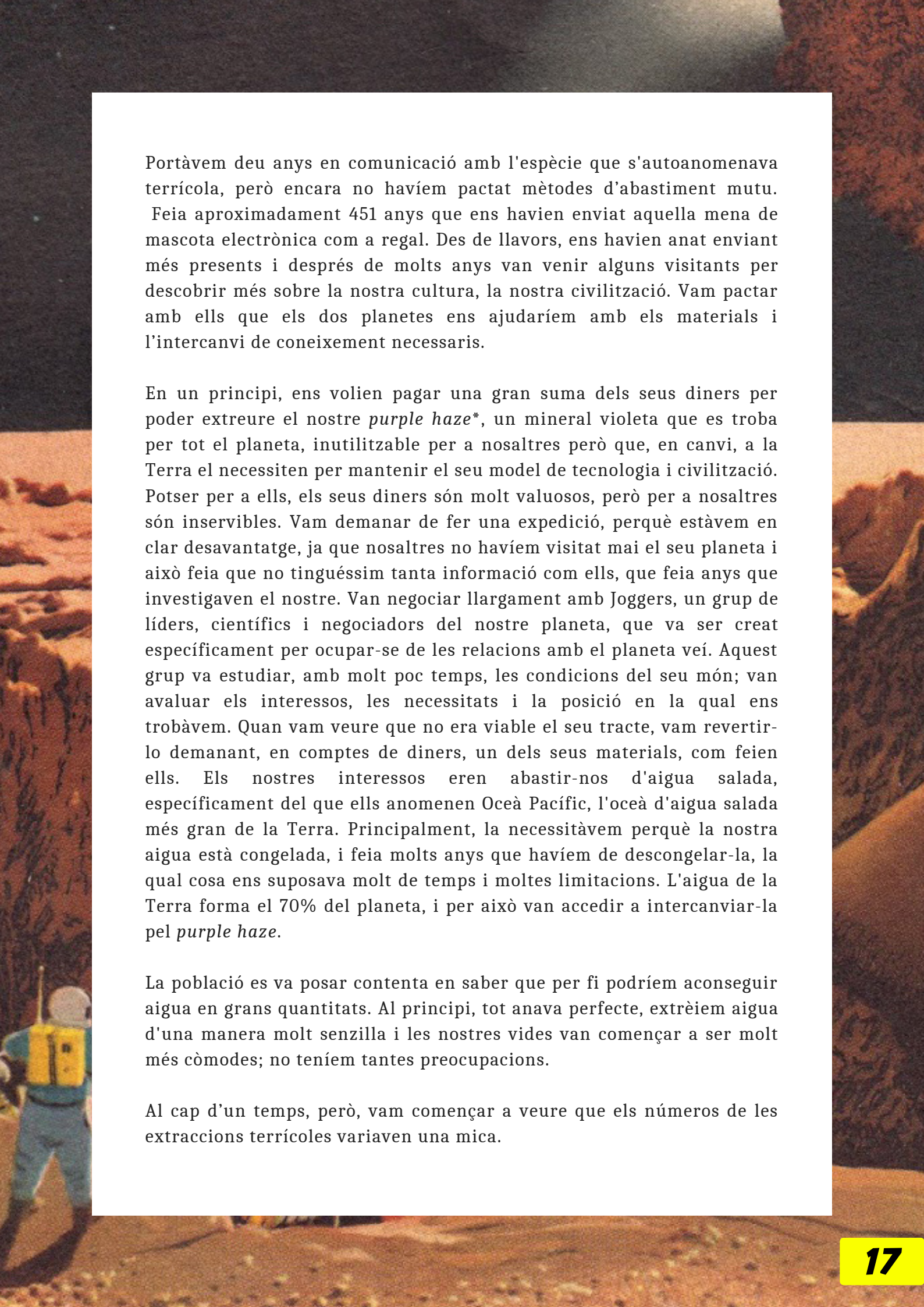
Al cap de gairebé un any, tot i les protestes d'aquests grups minoritaris, les grans empreses d'explotació a Mart, amb el consentiment de diversos governs, van començar a extreure més coltan que la quantitat acordada. Això es mantingué en el secret més estricte, només ho sabíem uns quants "privilegiats"; ara sé que, realment, érem uns pobres infeliços que vam veure amb impotència com la història es repetia i, un cop més, trencàvem pactes i aliances per satisfer la nostra avarícia infinita. Aquests pobres desgraciats vam ser condemnats a veure com entràvem en conflicte per primer cop, no amb nosaltres mateixos, sinó amb una espècie que no era la nostra, una espècie que no ens havia fet cap mal, però que havia estat demonitzada per les ments ignorants de part de la població apoderada del planeta, que havia venut aquesta imatge diabòlica dels extraterrestres a la resta de la humanitat, que només desitjava ser feliç i que encara patia els estralls de La Guerra.

Malauradament, així va ser com, per no saber com tractar amb l'altre, el desconegut, per voler imposar la moral pròpia a societats alienes, els poders fàctics de la Terra van entrar en un conflicte que va malbaratar el que podria haver resultat eficient i profitós per a tothom. Podríem haver pactat anar d'un planeta a l'altre amb finalitats només científiques, per investigació i desenvolupament, beneficiant ambdós planetes, però no va ser així.

Ara sé que comprar, "adquirir" allò que no té posseïdor està moralment malament, o això és el que vull pensar que pensàvem la majoria. Els més individualistes serien un exemple d'oposició a aquest tipus de pensament. Els éssers humans creàvem idees, formulàvem preguntes, planificàvem solucions... de proporcions il·limitades, però he de reconèixer que els humans vam tornar a fracassar quan vam demostrar la nostra incapacitat d'explorar espais nous posant per sobre de tot la preservació de l'entorn.

Otos, Sabea. Mart.

El set duo de *llukitron del ilmansamsa** es retransmetia en directe des del canal *ViaLac* els acords de *OICE-Joggers**. Un dia històric, uns acords sense precedents les conseqüències dels quals no vam preveure ni imaginar.

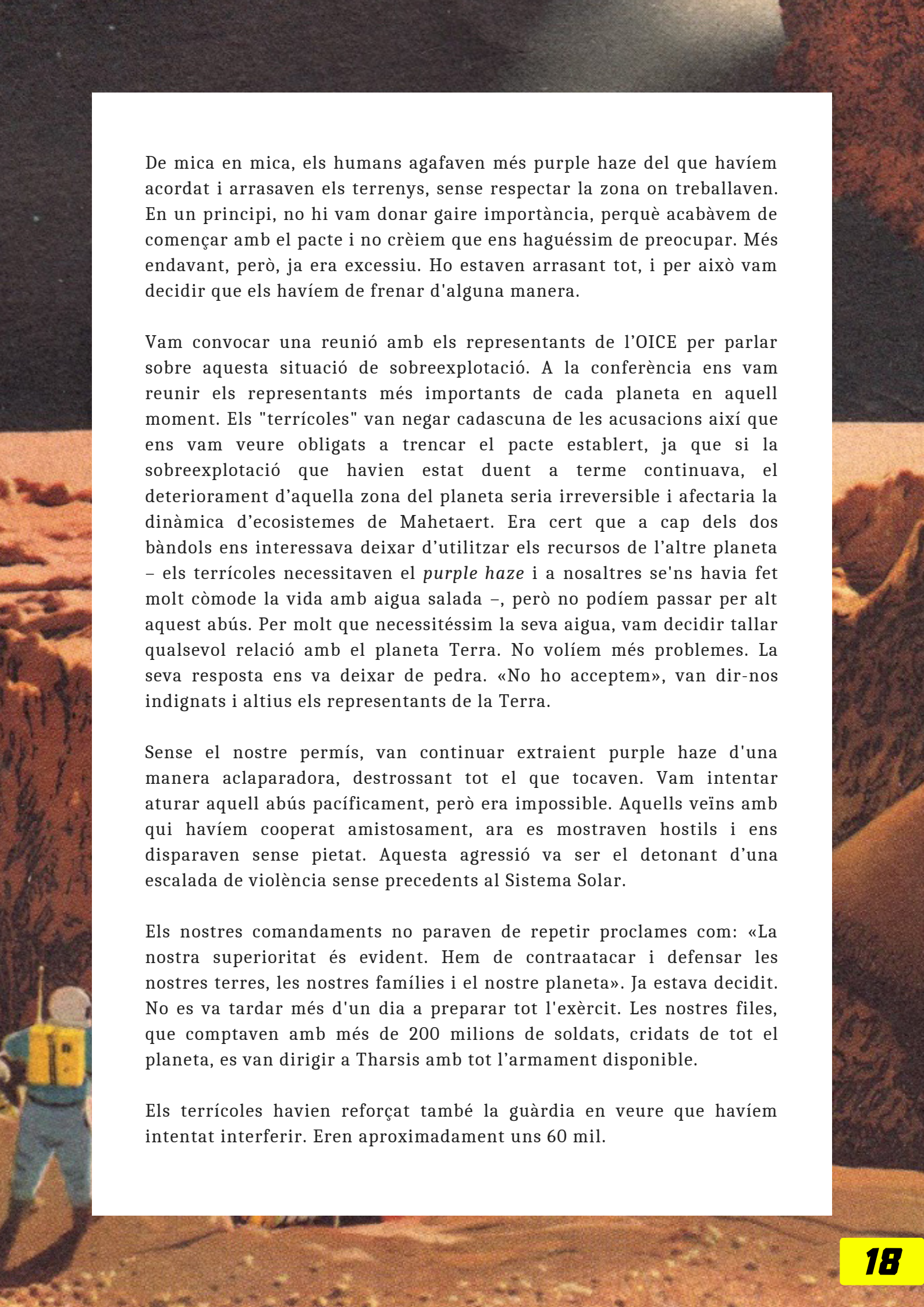
Portàvem deu anys en comunicació amb l'espècie que s'autoanomenava terrícola, però encara no havíem pactat mètodes d'abastiment mutu.

Feia aproximadament 451 anys que ens havien enviat aquella mena de mascota electrònica com a regal. Des de llavors, ens havien anat enviant més presents i després de molts anys van venir alguns visitants per descobrir més sobre la nostra cultura, la nostra civilització. Vam pactar amb ells que els dos planetes ens ajudariem amb els materials i l'intercanvi de coneixement necessaris.

En un principi, ens volien pagar una gran suma dels seus diners per poder extreure el nostre *purple haze**, un mineral violeta que es troba per tot el planeta, inutilitzable per a nosaltres però que, en canvi, a la Terra el necessiten per mantenir el seu model de tecnologia i civilització. Potser per a ells, els seus diners són molt valuosos, però per a nosaltres són inservibles. Vam demanar de fer una expedició, perquè estàvem en clar desavantatge, ja que nosaltres no havíem visitat mai el seu planeta i això feia que no tinguéssim tanta informació com ells, que feia anys que investigaven el nostre. Van negociar llargament amb Joggers, un grup de líders, científics i negociadors del nostre planeta, que va ser creat específicament per ocupar-se de les relacions amb el planeta veí. Aquest grup va estudiar, amb molt poc temps, les condicions del seu món; van avaluar els interessos, les necessitats i la posició en la qual ens trobàvem. Quan vam veure que no era viable el seu tracte, vam revertir-lo demanant, en comptes de diners, un dels seus materials, com feien ells. Els nostres interessos eren abastir-nos d'aigua salada, específicament del que ells anomenen Oceà Pacífic, l'oceà d'aigua salada més gran de la Terra. Principalment, la necessitàvem perquè la nostra aigua està congelada, i feia molts anys que havíem de descongelar-la, la qual cosa ens suposava molt de temps i moltes limitacions. L'aigua de la Terra forma el 70% del planeta, i per això van accedir a intercanviar-la pel *purple haze*.

La població es va posar contenta en saber que per fi podríem aconseguir aigua en grans quantitats. Al principi, tot anava perfecte, extrèiem aigua d'una manera molt senzilla i les nostres vides van començar a ser molt més còmodes; no teníem tantes preocupacions.

Al cap d'un temps, però, vam començar a veure que els números de les extraccions terrícoles variaven una mica.

De mica en mica, els humans agafaven més purple haze del que havíem acordat i arrasaven els terrenys, sense respectar la zona on treballaven. En un principi, no hi vam donar gaire importància, perquè acabàvem de començar amb el pacte i no creïem que ens haguéssim de preocupar. Més endavant, però, ja era excessiu. Ho estaven arrasant tot, i per això vam decidir que els havíem de frenar d'alguna manera.

Vam convocar una reunió amb els representants de l'OICE per parlar sobre aquesta situació de sobreexplotació. A la conferència ens vam reunir els representants més importants de cada planeta en aquell moment. Els "terrícoles" van negar cadascuna de les acusacions així que ens vam veure obligats a trencar el pacte establert, ja que si la sobreexplotació que havien estat duent a terme continuava, el deteriorament d'aquella zona del planeta seria irreversible i afectaria la dinàmica d'ecosistemes de Mahetaert. Era cert que a cap dels dos bàndols ens interessava deixar d'utilitzar els recursos de l'altre planeta – els terrícoles necessitaven el *purple haze* i a nosaltres se'ns havia fet molt còmode la vida amb aigua salada –, però no podíem passar per alt aquest abús. Per molt que necessitéssim la seva aigua, vam decidir tallar qualsevol relació amb el planeta Terra. No volíem més problemes. La seva resposta ens va deixar de pedra. «No ho acceptem», van dir-nos indignats i altius els representants de la Terra.

Sense el nostre permís, van continuar extraient purple haze d'una manera aclaparadora, destrossant tot el que tocaven. Vam intentar aturar aquell abús pacíficament, però era impossible. Aquells veïns amb qui havíem cooperat amistosament, ara es mostraven hostils i ens disparaven sense pietat. Aquesta agressió va ser el detonant d'una escalada de violència sense precedents al Sistema Solar.

Els nostres comandaments no paraven de repetir proclames com: «La nostra superioritat és evident. Hem de contraatacar i defensar les nostres terres, les nostres famílies i el nostre planeta». Ja estava decidit. No es va tardar més d'un dia a preparar tot l'exèrcit. Les nostres files, que comptaven amb més de 200 milions de soldats, cridats de tot el planeta, es van dirigir a Tharsis amb tot l'armament disponible.

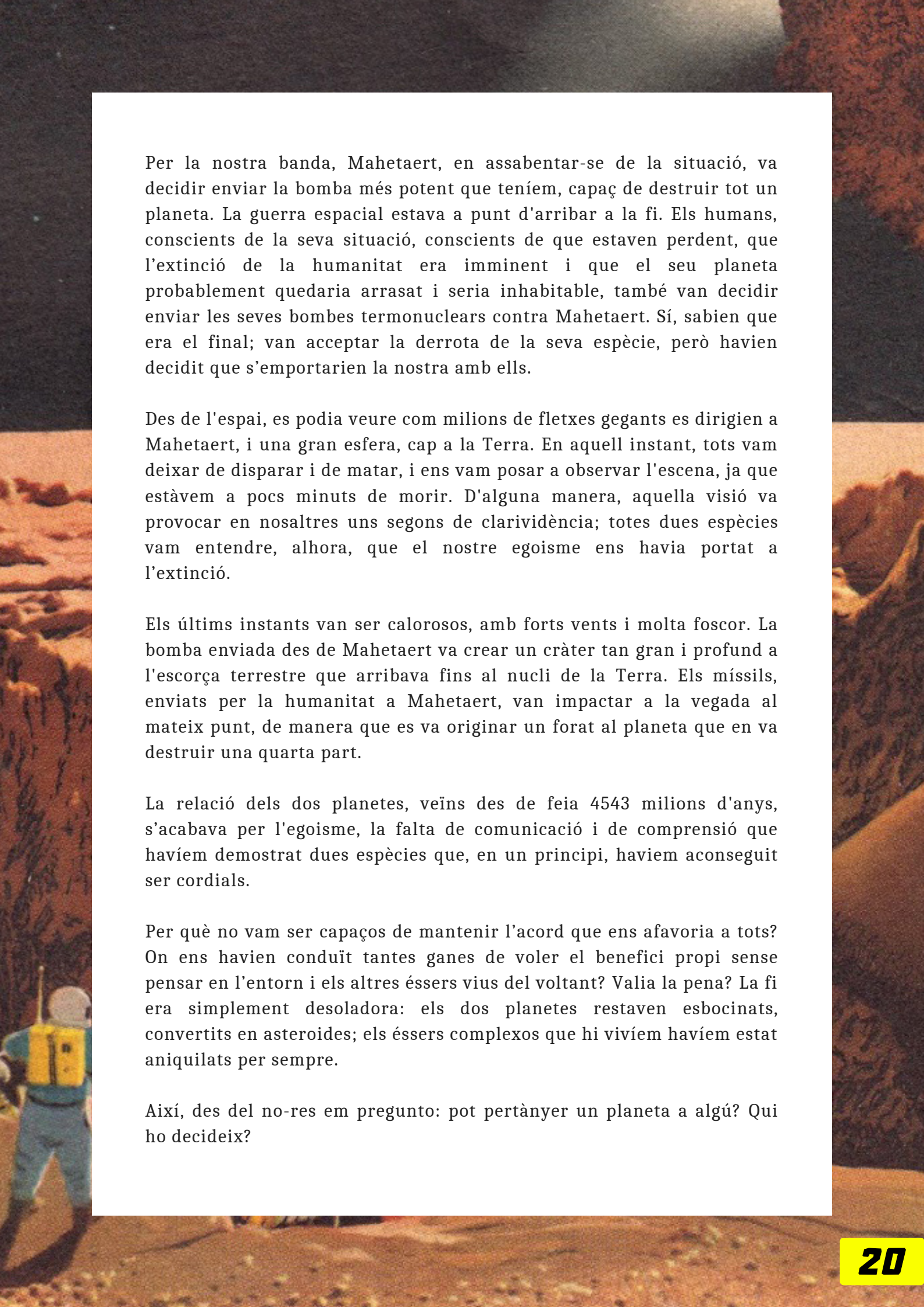
Els terrícoles havien reforçat també la guàrdia en veure que havíem intentat interferir. Eren aproximadament uns 60 mil.

No ho vam dubtar: va ploure un mar de làsers. La batalla a Mahetaert va durar uns 3 *shinuns** aproximadament. No en va quedar cap de viu; tots van ser aniquilats; va ser una massacre. Totes les naus invasores van ser destruïdes. Mahetaert va quedar deslliurada de la plaga terrícola, que no tornaria a trepitjar mai més aquest planeta. Per assegurar-nos que això seria així, vam decidir fer una cosa que no havíem fet mai: vam decidir atacar. Havíem estat explotats, no ens havien escoltat i pagarien les conseqüències. En un acte mogut per l'egoisme i la crueltat, dos sentiments que ens eren nous, però que creixien de manera salvatge, ens vam dirigir amb pràcticament tot l'exèrcit cap a la Terra, on els donaríem una lliçó.

En un mes vam arribar a la Terra, on ja ens esperaven amb naus per atacar, però no estaven al nostre nivell i les nostres arrasaven amb tot. Tot el planeta s'havia unit per defensar-se: gent blanca, morena, negra, amb els ulls ametllats... L'ajuda aèria ens defensava mentre nosaltres aterràvem al planeta. Algunes de les nostres naus van ser abatudes per unes d'enemigues que s'hi estavellaven. Era el primer cop que vèiem un atac suïcida. També vam descobrir que tenien bons pilots, i amb molt bona punteria, perquè van destrossar més d'una de les nostres naus.

Vam tardar 6 *jjuns** a aterrar, però un cop arribats, gràcies als nostres vehicles d'alta velocitat, ens vam poder moure el doble de ràpids que els humans. Ens vam dividir i vam atacar els diferents punts estratègics del planeta, els països que els terrícoles denominaven Estats Units, Rússia, Xina, Japó, Índia, Corea del Nord i del Sud, França, Alemanya, Anglaterra... La batalla no va ser fàcil. Les condicions atmosfèriques eren diferents a les del nostre planeta. I en el fons, estàvem en territori enemic, un món on la població era d'uns 10 mil milions d'habitants i uns 500 milions de soldats.

Aviat tot va ser un caos. De tanta guerra que hi havia, el planeta vist des de fora semblava una bola vermella, com el nostre. Ciutats destruïdes, amb morts a cada centímetre, boscos cremats, mars plens de vaixells enfonsats... i el cel negre. La destrucció ho dominava tot. Tot i això, la humanitat no es va rendir. Van començar a llançar bombes termonuclears, que ràpidament minvaven les nostres forces.

Per la nostra banda, Mahetaert, en assabentar-se de la situació, va decidir enviar la bomba més potent que teníem, capaç de destruir tot un planeta. La guerra espacial estava a punt d'arribar a la fi. Els humans, conscients de la seva situació, conscients de que estaven perdent, que l'extinció de la humanitat era imminent i que el seu planeta probablement quedaria arrasat i seria inhabitable, també van decidir enviar les seves bombes termonuclears contra Mahetaert. Sí, sabien que era el final; van acceptar la derrota de la seva espècie, però havien decidit que s'emportarien la nostra amb ells.

Des de l'espai, es podia veure com milions de fletxes gegants es dirigien a Mahetaert, i una gran esfera, cap a la Terra. En aquell instant, tots vam deixar de disparar i de matar, i ens vam posar a observar l'escena, ja que estàvem a pocs minuts de morir. D'alguna manera, aquella visió va provocar en nosaltres uns segons de clarividència; totes dues espècies vam entendre, alhora, que el nostre egoisme ens havia portat a l'extinció.

Els últims instants van ser calorosos, amb forts vents i molta foscor. La bomba enviada des de Mahetaert va crear un cràter tan gran i profund a l'escorça terrestre que arribava fins al nucli de la Terra. Els míssils, enviats per la humanitat a Mahetaert, van impactar a la vegada al mateix punt, de manera que es va originar un forat al planeta que en va destruir una quarta part.

La relació dels dos planetes, veïns des de feia 4543 milions d'anys, s'acabava per l'egoisme, la falta de comunicació i de comprensió que havíem demostrat dues espècies que, en un principi, havíem aconseguit ser cordials.

Per què no vam ser capaços de mantenir l'acord que ens afavoria a tots? On ens havien conduït tantes ganes de voler el benefici propi sense pensar en l'entorn i els altres éssers vius del voltant? Valia la pena? La fi era simplement desoladora: els dos planetes restaven esbocinats, convertits en asteroides; els éssers complexos que hi vivíem havíem estat aniquilats per sempre.

Així, des del no-res em pregunto: pot pertànyer un planeta a algú? Qui ho decideix?

Sé que els valors ètics són difícils d'aplicar, ja que ningú n'és propietari. Desgraciadament, els morts no podem penedir-nos, ni reflexionar i, encara menys, corregir els nostres errors.

FI

GLOSSARI

*Algunes de les paraules dites pel marcians en el relat han estat escrites en un altre llenguatge, perquè fan servir un sistema totalment diferent al nostre, com en el cas de les dates, que no es pot traduir, o bé perquè són noms comuns/propis amb els quals es refereixen a ells mateixos i/o al seu planeta.

- **set duo de llukitron del ilmansamsa:** Equival al 2 d'octubre de 2412.
- **Joggers:** Organització de líders i científics més importants de Mart.
- **Mahetaert:** Nom amb què els marcians es refereixen al seu planeta.
- **purple haze:** Nom amb què es refereixen al mineral que nosaltres coneixem com a coltan. Es diu que és violeta, ja que el color es veu diferent a Mart.
- **3 shinuns:** Equivalen a dos minuts del nostre temps.
- **6 jjuns:** Equivalen a una hora.

L'ÚLTIMA ALENADA

Autoria: alumnes de 4t d'ESO de l'Institut Joan Brossa de Barcelona.

I La notícia

La seva feina com a periodista no l'entusiasmava gaire, fins que una casualitat va capgirar-ho tot. Viatjar pel món sempre havia estat el seu somni, i el dia que el van enviar a la Casa Blanca a cobrir una cimera entre els presidents de la Xina i dels EUA es va sentir com en una pel·lícula. Quan hi va arribar el van fer esperar dins d'un despatx amb altres periodistes. Les cames li tremolaven i el cor estava a punt de sortir-li de la caixa toràcica. Va mirar al seu voltant i va veure que hi havia gent d'arreu del món, però no semblaven gaire emocionats: l'un jugant amb el mòbil, l'altre revisant unes revistes de xafarderies passades de moda, i fins i tot un periodista que es tallava les ungles. Tenia l'estómac regirat. Va mirar el rellotge de la paret; encara quedaven cinc minuts. Les necessitats vitals no podien esperar i es va aixecar a correu. Va intentar seguir les indicacions inintel·ligibles dels passadissos i després d'haver hagut de recular un parell de cops, va trobar el lavabo. No hi havia ningú. Quina sort, va pensar. Mentre era al cubicle va sentir que la porta del lavabo s'obria i algú entrava. Les veus eren fàcils de distingir. L'accent xinès, malgrat que el president tenia un anglès excel·lent, era evident. I respecte a l'altre home, tampoc hi havia cap dubte. Tenia un deix inconfusible de superioritat que no s'esforçava a dissimular. El periodista va enfilar-se a la tassa del vàter perquè no li veiessin els peus i va parar l'orella. S'estava ben quiet. Era novell, però no pas idiota: qualsevol conversa innocent podia revelar un secret terrible. Els presidents de les dues potències mundials més importants del món estaven a pocs metres d'ell i no pensava desaprofitat l'ocasió:

—Què era el que no em podia explicar davant del cos diplomàtic? —Era la veu del president Zhu.

—Miri, els motius de la nostra proposta de deixar d'enviar oxigen a la població marciana són ben simples. L'objectiu de colonitzar Mart ja s'ha aconseguit i no en traiem cap profit.

No cal invertir més en infraestructures que no podem veure mai més i que no ens aporten cap benefici —va dir l'Ethan Smith, el president dels Estats Units, molt taxativament.

—I què direm? Creu que es prendran bé que haguem aniquilat tota la gent que hi vam enviar? Com ens deixa això com a país? Qui creu que voldrà anar amb nosaltres a una nova missió espacial? —va increpar-lo el cap de la Xina, en Mao Zhu.

—Farem el que sempre ha fet el govern: mentir —va contestar la veu arrogant, i va afegir—: Sense escrúpols, Zhu.

—Crec que subestima la intel·ligència de la població...

—Res que no s'arregli amb una bona campanya mediàtica. Si ja ningú no hi pensa, en Mart! Va servir-nos durant uns anys per fer-los creure que buscàvem alternatives a la Terra, però ara els problemes d'aquí són massa greus i Mart no importa a ningú. És més, Mart fa nosa. És una inversió bilionària que no ens podem permetre. Direm que hi ha hagut un problema tècnic i que no és viable enviar més oxigen a Mart, i després els farem creure que centrem tots els esforços a aturar el canvi climàtic... —L'eixugamans es va activar i la conversa es va perdre durant uns segons.

—I si algú se n'assabenta?

— Ai, Mao, sembla un principiant. Si algú se n'assabenta... acabarà en una bossa.

—Però... No els semblarà estrany, als nostres ciutadans, que tot sigui tan burocràtic? No veu que són éssers dramàtics?

—I què vols fer, dol internacional? —se'n va burlar l'Ethan—: Ja direm que els pobladors de Mart han estat uns herois que s'han sacrificat per la humanitat sencera, encarregarem un monument ben vistós, una pel·lícula que guanyarà l'Oscar... i tal dia farà un any. —Els dos van fer una riallada.

—Veig que ho tens tot controlat —va contestar el president xinès—. Molt bé, seguirem el teu pla.

I mentre les passes s'allunyaven en Benjamí intentava pair tot el que havia sentit feia uns segons. Estava confús i perplex. El cap li feia voltes i va perdre l'equilibri uns instants. Va haver d'aturar-se uns segons i recapitular. Tenia tanta eufòria com angoixa i no podia pensar. Sabia que tenia a les mans una bomba mediàtica i es moria de ganes de fer-la esclatar. Ja tenia el titular: "Zhu i Smith acorden exterminar els dos milions de marcians". Ja veia protestes arreu, presidents destituïts...

Però de seguida va comprendre que els marcians estaven en greu perill i no ho sabien. De fet, probablement no ho sabrien mai. Simplement deixarien de rebre oxigen. De seguida, es va recordar de l'Alba, la seva amiga virtual que vivia a Mart, a qui havia conegut quan anava a l'escola en un projecte del govern per impulsar la relació entre joves terrícoles i marcians, i va trucar-la:

—Benjamí? Quant de temps! Quina sorpresa! Com est... —Però ell la va tallar en sec.

—Has de marxar corrents de Mart, Alba. El món on vius ja no és segur — li va dir, mentre s'adonava que, per a ell, la vida a la Terra també podia complicar-se molt.

—Com? Què? Per què? Què t'agafa? Ja saps que això és impossible, no hi ha naus de retorn per a passatgers. Les tres primeres generacions de pobladors no podrem venir... mai.

—Acabo d'escoltar una conversa entre l'Smith i en Mao... bé... és difícil d'explicar... ehm... us tallaran el subministrament d'oxigen, Alba. Us deixaran morir.

—Com? N'estàs segur? On ho has sentit? On ets? Això no ho poden fer, aniria en contra de les lleis decretades! Està prohibit fer recerca per desenvolupar oxigen a Mart; no es pot extreure de les roques ni tampoc se'ns permet agafar el nitrogen de dipòsits minerals... Aquesta era la condició per poblar el planeta: haver de dependre sempre de la Terra.

—Alba, Alba, escolta'm. Deixa't estar de lleis. L'últim que els importa són les lleis... no els importeu vosaltres, no els importem nosaltres! Si a Mart voleu sobreviure també hauríeu de passar d'aquesta legislació estúpida. Creu-me: l'oxigen no us durarà molt més. No us enviaran més carregam... —De cop, un soroll eixordador va tallar la connexió.

—Ben? Ets aquí? Benjamí! Hola? Ben, què dimonis passa?

A 54,6 milions de quilòmetres d'on era el Benjamí, l'Alba va deixar el telèfon a la taula. S'havia quedat muda. Petrificada.

—Es pot saber qui era i per què diu que s'acaba l'oxigen? —Era l'Àlex, la seva parella, que havia sentit tota la conversa interplanetària i necessitava més explicacions.

II

El capvespre blau

El Sol ja es ponía a Mart, com ho havia fet des de temps immemorials, però els avis encara no s'acostumaven al color dels vespres. Era l'esdeveniment diari: se sentien corredisses i salts pels passadissos dels edificis. Treien les cadires i les plantaven davant les portes de les construccions. Preparaven refrescos i observaven les cúpules transparents amb els ulls com unes taronges mentre menjaven un pisolabis i comentaven les xafarderies del veïns més pròxims. Com cada dia a la mateixa hora, l'avi més gran feia el mateix comentari de sempre: "Quina meravella! Com deu ser, això? Quan jo era jove,..." i, com sempre, l'àvia del costat el tallava a mitja frase "sí, Josep, que quan tu eres jove les postes de Sol eren taronges, ho sabem!". I encara hi havia qui recordava que els dies, a Mart, duraven ni més ni menys que trenta-set minuts més que a la Terra. Aquell dia, però, totes les converses van emmudir quan un noi va aparèixer a la sala i els va explicar com funcionava tot allò del Sol.

—El veiem de color blau perquè el vermell es dispersa, i quan es fa fosc la dispersió es fa més gran i el color que queda és blavós. —Es van quedar tots amb un pam de nas davant d'aquella explicació tan poc habitual.

— I aquest setciències, qui és? —va dir algú.

Aquell setciències era en Yerai. Era un noi molt espavilat; de fet, havia de ser-ho. A Mart tot era una competició constant: per ser el millor de la classe, per arribar a altres planetes, per aconseguir autosuficiència alimentària i no dependre de la Terra...

Poc abans d'entrar a l'edifici havia travessat la Plaça Martjor, on feien la descàrrega de les bombones d'oxigen que arribaven periòdicament des de la Terra. Per casualitat, o potser pel seu tarannà astut, es va parar a cordar-se les vambes i va sentir la remor d'una conversa:

—...Ens enxamparan, Àlex! I la teva xicota, què? Ja saps que a ella aquest tema l'afecta molt directament. —El Yerai va acostar-s'hi i es va amagar rere una paperera.

—De l'Alba ja me n'encarrego jo, no et preocupis. No sé si en cabran més, el meu sotterrani ja és ple...

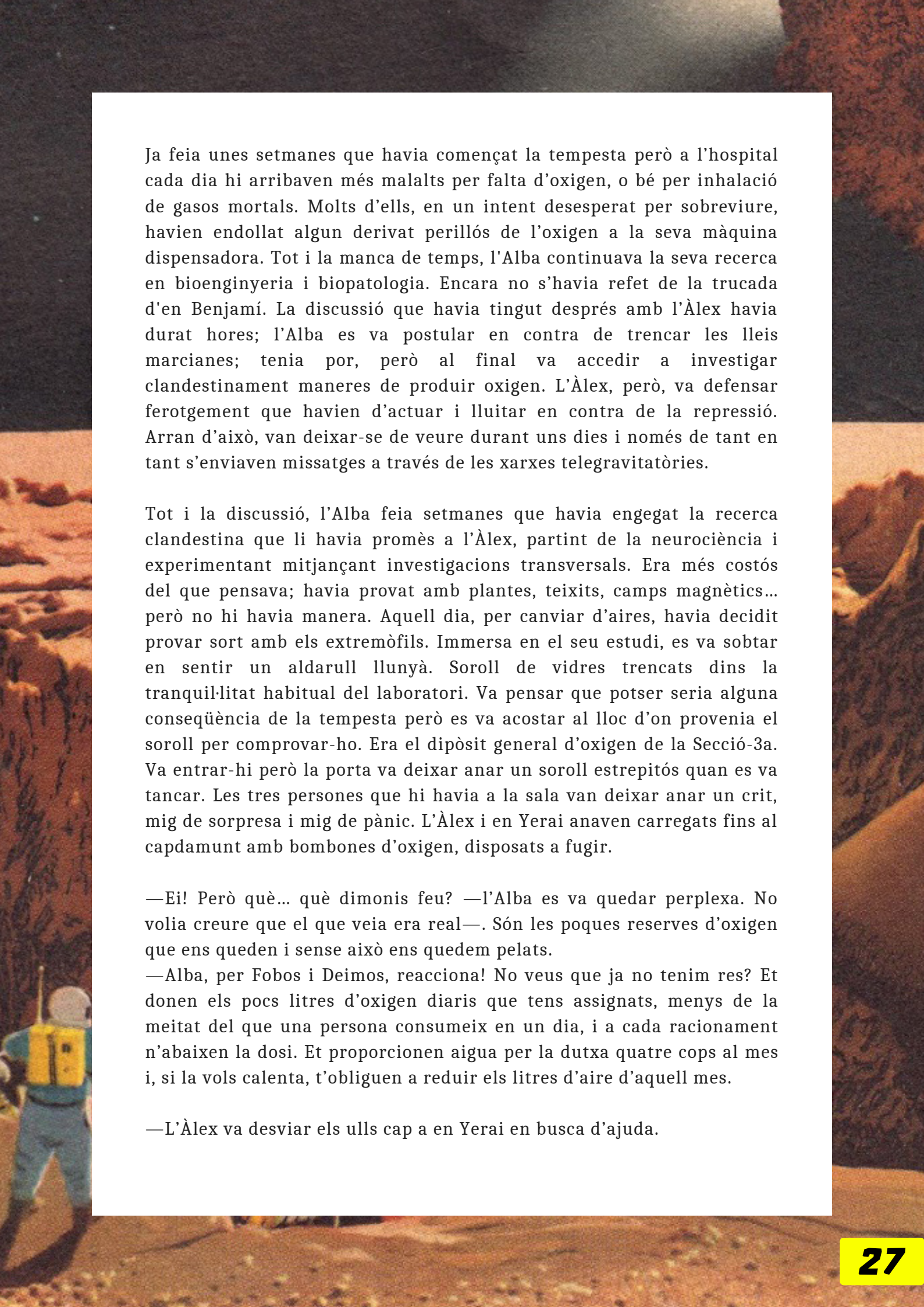
El Yerai, en aquella improvisada faceta d'espia, va veure que estaven descarregant el contenidor de queviures que venia de la Terra i dipositaven les escasses bombones de gas en un tot terreny volador. Es movien amb agilitat i sigil. L'últim home va tancar la porta del vehicle i aleshores el Yerai ho va entendre tot. Ell no era l'únic que sabia que aquell seria l'últim carregament d'oxigen provinent de la Terra. Encara que no era difícil deduir-ho, va pensar. Cada cop el racionament era més baix i les famílies més empobrides havien estat les que primer ho havien notat. Per això aquells avis marcians, que no havien conegut els barris més mediocres, estaven tan despreocupats i es podien dedicar a contemplar el cel blau del planeta roig.

—Potser després et vinc a veure. Quina era la teva adreça? — havia dit un dels lladres. El Yerai va parar l'orella i va memoritzar-la. Estava fart de conformar-se, ell també volia lluitar.

III La tempesta

L'Alba es va despertar amb el reflex blavós que li feia obrir els ulls cada matí. Va connectar la vàlvula d'oxigen al dispensador elèctric i va entrar al jardí botànic. Distreta, mentre podava els seus tomàquets tot escoltant la ràdio, el transistor va anunciar una petita tempesta de pols que estava a punt d'arribar a la seva zona. “Un altre cop no”, va pensar. L'última que va haver-hi també havia de ser “una lleu tempesta de pols” i va acabar durant més de tres mesos. Sempre que n'hi ha se'ls prohibeix sortir dels recintes, es tanquen les portes magnèticament i ja no hi ha escapatòria. La pols de Mart és tan espessa que no pots veure més enllà dels turmells, i el vent és tan fort que et balanceja al seu parer. Això, però, pels de dalt no té la més mínima importància. El més terrible és que si una porta queda oberta durant una tempesta, la pols entra dins el recinte i pot arribar a espatllar les collites de tota la temporada. En un any com aquell, de mitjana, podien arribar a estar-se tres mesos tancats: res comparat amb aquell confinament que va haver-hi l'any 2020 a la Terra, que era un altre dels temes preferits de les batalletes dels avis marcians.

...

Ja feia unes setmanes que havia començat la tempesta però a l'hospital cada dia hi arribaven més malalts per falta d'oxigen, o bé per inhalació de gasos mortals. Molts d'ells, en un intent desesperat per sobreviure, havien endollat algun derivat perillós de l'oxigen a la seva màquina dispensadora. Tot i la manca de temps, l'Alba continuava la seva recerca en bioenginyeria i biopatologia. Encara no s'havia refet de la trucada d'en Benjamí. La discussió que havia tingut després amb l'Àlex havia durat hores; l'Alba es va postular en contra de trencar les lleis marcianes; tenia por, però al final va accedir a investigar clandestinament maneres de produir oxigen. L'Àlex, però, va defensar ferotgement que havien d'actuar i lluitar en contra de la repressió. Arran d'això, van deixar-se de veure durant uns dies i només de tant en tant s'enviaven missatges a través de les xarxes telegravitatòries.

Tot i la discussió, l'Alba feia setmanes que havia engegat la recerca clandestina que li havia promès a l'Àlex, partint de la neurociència i experimentant mitjançant investigacions transversals. Era més costós del que pensava; havia provat amb plantes, teixits, camps magnètics... però no hi havia manera. Aquell dia, per canviar d'aires, havia decidit provar sort amb els extremòfils. Immersa en el seu estudi, es va sobtar en sentir un aldarull llunyà. Soroll de vidres trencats dins la tranquil·litat habitual del laboratori. Va pensar que potser seria alguna conseqüència de la tempesta però es va acostar al lloc d'on provenia el soroll per comprovar-ho. Era el dipòsit general d'oxigen de la Secció-3a. Va entrar-hi però la porta va deixar anar un soroll estrepitós quan es va tancar. Les tres persones que hi havia a la sala van deixar anar un crit, mig de sorpresa i mig de pànic. L'Àlex i en Yerai anaven carregats fins al capdamunt amb bombones d'oxigen, disposats a fugir.

—Ei! Però què... què dimonis feu? —l'Alba es va quedar perplexa. No volia creure que el que veia era real—. Són les poques reserves d'oxigen que ens queden i sense això ens quedem pelats.

—Alba, per Fobos i Deimos, reacciona! No veus que ja no tenim res? Et donen els pocs litres d'oxigen diaris que tens assignats, menys de la meitat del que una persona consumeix en un dia, i a cada racionament n'abaixen la dosi. Et proporcionen aigua per la dutxa quatre cops al mes i, si la vols calenta, t'obliguen a reduir els litres d'aire d'aquell mes.

—L'Àlex va desviar els ulls cap a en Yerai en busca d'ajuda.

—Les poques vaques que quedaven han mort de deshidratació, les collites es malbaraten a causa de les constants tempestes... La gent té fam i no queda menjar! Com se suposa que hem de viure si no podem respirar?

—Ja no es tracta de viure, sinó de sobreviure. —va dir l'Àlex.

—Nois, què voleu que us digui? —Va tallar-los l'Alba—. Em sap greu però cada dia atenc persones que necessiten aquest oxigen més que jo. No puc impedir que marxeu, però em veig obligada a avisar algú quan ho feu... —Va fer un pas al costat. Estava tan cansada que no es veia amb forces de seguir lluitant. La manca d'oxigen provocava un cansament molt feixuc. L'Àlex i en Yerai van sortir de la Secció-3a sabent el perill que corrien.

Ella va rumiar-s'ho durant hores, però la seva consciència no li permetia obviar aquella situació. Després d'aquella conversa havia pres una decisió que canviaria el transcurs de la seva vida. Tot i que potser ja feia mesos que les coses estaven canviant i no se n'havia adonat. “El que està malament s'ha de reconduir”, ho havia après de ben petita. Els seus pares l'havien educat així. L'autoritat competent havia de ser coneixedora de la situació i l'Àlex i en Yerai ja tindrien ocasió d'argumentar els seus actes de manera justa. Va presentar la denúncia davant el registre de l'Assemblea Constitutiva. Ells sabrien què fer: confiava plenament en la institució.

...

En Yerai, empresonat, sabia que l'Assemblea el condemnaria i estava més segur que mai que moriria. Quan la policia marciana t'agafa no hi ha marxa enrere. Somreia. Havia lluitat. Moriria com un heroi, d'això n'estava segur. Ja havia caigut la nit. “37 minuts més que a la Terra”, va pensar. Va sentir com obrien la cel·la i va saber que era el moment. Els guardes el van prendre fort del braç i el van conduir per un passadís obscur fins a la porta de sortida. Va notar els vestits d'exterior que els seus acompanyants portaven posats i no volia ni pensar en la dolorosa mort que li esperava. Van obrir una porta i van passar a la cambra de desinfecció. Uns segons després, lentament, es va obrir la porta que comunicava amb l'exterior i va veure el cos de l'Àlex, encara calent. Li va venir una esgarrifança: tenia la cara totalment desfigurada. A Mart, quan comets un delicte, et llencen nu a la superfície del planeta, i tanquen la porta rere teu, abandonat a una pressió cent cinquanta vegades més baixa que la de la Terra.

A background image showing a reddish, rocky landscape of Mars. In the lower-left corner, a small figure of an astronaut in a blue and yellow suit is visible, standing on the surface. The overall scene is dimly lit, suggesting a sunset or sunrise on the planet.

Sents com els ulls empenyen cap enfora, les orelles et xiulen com una sirena, del nas et raja sang a dojo i la llengua se t'adorm. Una mort lenta només la pot ordenar algú sense cor. Per sort, o almenys tota la sort que pots tenir en aquells moments, la manca d'oxigen t'ofega en qüestió de minuts. Tot i així, els canvis que s'han produït en el teu cos durant aquesta fracció de temps són horripilants. En Yerai sabia que quan s'obrís aquella porta ja no tornaria a veure ningú i que el seu cos es quedaria per sempre més en companyia de les tempestes i les roques fredes de Mart. Va tenir temps de mirar amunt i reconèixer al cel la "W" característica de Cassiopea, i va pensar en els terrícoles...

...

L'Alba havia necessitat unes quantes setmanes per pair la situació. No sabia res de l'Àlex i s'imaginava el pitjor, però seguia sense entendre per què l'havia traït. Ja portava tres setmanes de confinament i la tempesta de pols no amainava. Els dies eren tots iguals però la concentració en la seva investigació per l'oxigen era obsessiva. No es podia deixar endur pels pensaments i els remordiments d'haver delatat els seus companys. Ningú deia què els passava, als lladres, simplement desapareixien. Però ella s'ho imaginava cada nit, en un somni ben viu, on es repetien malsons del que ella havia causat, i li trontollaven els principis. "I si no ho vaig fer bé?", es repetia.

Seguia provant i provant sense parar. Havia d'aconseguir-ho. Aquella nit, minuts abans de les dotze, va succeir. L'encreuament d'un extremòfil marcià habitant del Mont Olimp i algunes cèl·lules vegetals va funcionar. La simbiosi va proporcionar a l'organisme resultant un cloroplast i la possibilitat de fer la fotosíntesi per crear oxigen. No s'ho podia creure: era cert el que estava veient? Amb l'ai al cor, va respirar profundament i va treure's les ulleres. Va tornar a comprovar-ho, però les dades i les evidències que tenia davant seu no l'enganyaven. Havia aconseguit crear oxigen. Ho havia aconseguit! Es va mirar el microscopi amb els ulls plens de llàgrimes. Era l'inici d'una nova era.

FI

ANONYMOUS TRUTH

Autoria: alumnes de 4t d'ESO A de l'Institut Miquel Tarradell de Barcelona.

L'any 2070 va esclatar la Tercera Guerra Mundial. Quan ningú s'ho esperava, Japó va decidir venjar-se del patiment causat per les bombes d'Hiroshima i Nagasaki i va deixar anar un virus que tothom creia superat, però que ells havien modificat: el coronavirus. Molt més letal que abans, les vacunes conegudes no servien per a res. La gent gran moria, alguns animals també, però els més joves semblaven immunes. Els no infectats es van aïllar a búnquers improvisats i van pensar que potser havia arribat el moment de mirar cap a les estrelles. Potser totes aquelles missions a Mart per fi donarien els seus fruits. Enviarien als més joves. Si podien sobreviure, tant uns com els altres, potser hi hauria una esperança.

Xina:

«Tripulant 408, Jackson Wang, de la nau Tianwen. Fa una setmana que hem arribat a Mart. La base està en bones condicions, no hi va haver problemes en l'aterratge i els meus cinc companys han sortit a explorar. Mart està en les mateixes condicions que havíem vist des de la Terra».

Canadà:

«Tripulant 25, Anne Wilson, de la nau MarsX. Fa dos dies que vam aterrar a Mart. Hem tingut alguns problemes, però ens adaptem al planeta. No tenim una base i, per ara, haurem de quedar-nos a la nau. La convivència se'ns fa difícil perquè no ens posem d'acord sobre com construir la base, però espero que això se solucioni aviat».

Rússia:

«Alina Catyph, de la nau Ernst. Estem a punt d'aterrar a Mart. No ens hem organitzat bé i ens hem adonat que el menjar que portem és escàs; esperem que a la base hi hagi prou llavors per conrear.»

La Terra estava en tan males condicions que vam haver de deixar enrere a la família, i els meus companys estan molt afectats per aquesta situació. Crec que és força improbable que puguem tornar al nostre planeta».

Xina:

«Les nostres llavors s'estan acabant i jo, com a botànic del grup, he sortit a veure si puc trobar-ne més. Vaig amb el meu ròver. El panell indica que s'acosta una tempesta de sorra. Puc veure la sorra, he de tornar, el vent és molt fort, no pu...»

Canadà:

I

«Estem a punt d'aventurar-nos en la nostra primera exploració. Sabem que hi haurà una tempesta així que intentarem tornar el més aviat possible. Hem de buscar un territori pla on puguem construir la nostra base».

«A mig camí el vent s'ha fet més fort i ens comença a costar caminar així que hem decidit tornar a la nau. Estem ja a mig camí. Entre el paisatge vermellós destaca un vehicle. Pel que podem veure és un ròver en males condicions. Es pot observar un cos, esperem que estigui viu...

Hem comprovat si encara té pols, i sí, en té. Hem decidit portar-lo a la nostra nau i acollir-lo. Està ferit. El deixem a la llitera perquè hem de tractar les seves ferides. Està conscient i ens ha explicat per què ha sortit de la seva base i quin era el seu objectiu. El seu equip s'estava quedant sense llavors i ell, com a botànic, ha decidit sortir a buscar-ne. Un cop curat l'ajudarem a arreglar el seu ròver perquè pugui tornar a la seva base».

II

«Ja ha passat una setmana i hem conegut bastant al nostre nou company, que es diu Jackson. Avui és el dia de la seva tornada i li desitgem un viatge segur i que torni bé. Li hem donat un aparell perquè, quan arribi a la seva base, puguem rebre una senyal i sapiguem on i com està».

«En aquest moment, tenim a la Xina com a aliada i ens ajudem mútuament per fer força contra Rússia, que s'ha convertit en el nostre enemic després de robar-nos les llavors que teníem emmagatzemades. El nostre pla consisteix a entrar a la base de l'enemic i recuperar allò que ens han pres. Si les coses es posen violentes, no tindrem més remei que destruir el que trobem per allà».

«Ens posem en marxa. Al nostre grup hi ha l'Erika, una noia de 18 anys, la mateixa edat que té el Jackson. És una noia molt valenta i competitiva, també molt lleial, que respecta als seus companys, és a dir, a nosaltres. Hi ha en Dani, un noi de 20 anys, que és molt bromista, però que, quan s'ha de fer alguna cosa, s'ho pren molt seriosament. I per últim hi ha la Tània, una noia de 16 anys. Tots nosaltres hem perdut a algun familiar i tenim els nostres problemes, però ho afrontem amb una ment oberta i tan forts com sigui possible».

«Hem arribat. Esperem la senyal. Han passat ja uns minuts, ja podem entrar. Una vegada dins, ens separem per vigilar mentre en Jackson busca les llavors. Les ha trobat, però un tripulant rus l'ha vist. Aconsegüim despistar-lo, però quan arribem a la porta, ens estan esperant, disposats a atrapar-nos.

L'Erika ràpidament trenca les plaques solars fent que una alarma molt forta comenci a sonar i desviant l'atenció del grup enemic. Amb això tots quatre aconseguim sortir, entrem al vehicle i el posem en mode de camuflatge, aconseguint sortir sense que ningú se n'adoni. Quan diem que la tecnologia xinesa és avançada ens referim a això».

«Hem arribat a la base. Està ben amagada així que és difícil de trobar. Estem protegits... per ara.»

Rússia:

«Xina ens ha atacat aquest matí, s'han endut totes les llavors i ens han trencat els panells solars. Per sort, ningú s'ha fet mal. Tots estem molt tensos, perquè no tenim massa menjar i el nostre pla de plantar sembla que fracassarà ara que no tenim llavors. En Dimitri està enfadat amb nosaltres perquè ens va advertir de les conseqüències que podria tenir el fet de robar les llavors de la Xina. Ell no volia cap disputa aquí a Mart».

Xina:

«Avui han vingut els russos. Pensàvem que serien una amenaça però ens hem equivocat. Han vingut a demanar perdó per haver-nos robat les llavors. Ens ha agradat escoltar una disculpa després de tant de temps. Des que vam marxar de la Terra ningú ha tingut temps de demanar perdó ni l'oportunitat de ser perdonat. Nosaltres després de molt hem fet una cosa d'adolescents: perdonar a l'instant quan et demanen disculpes. És molt satisfactori aquest sentiment».

Emirats:

«Fa uns dies que hem aterrat a Mart. La Najwa està una mica sensible. Sabem que ha perdut al seu marit i la seva filla, i per això no li comentem el tema, per no alimentar el seu dolor. No parla molt. Intentem no treure-la del laboratori, però cada vegada està més distant. De vegades perd els papers i es posa nerviosa. Aquesta tarda s'ha barallat amb el Habib perquè li ha mogut uns papers de lloc. Ha amenaçat amb anar-se'n, però no ha recollit les seves coses, així que creiem que ha estat només un rampell...»

«Avui ens hem llevat sense la Najwa. Les seves pertinences no hi són. Estàvem equivocats, ha marxat. S'ha emportat l'equipament del laboratori. No sabem si anar-la a buscar o deixar que agafi el seu propi camí, com ha estat fent des del primer dia. Estem tots una mica tocats.

Encara no ens hem trobat amb ningú però, segons la informació que ens van donar abans d'enlairar-nos, sabem que hi ha altres expedicions a Mart. No sabem si ella els trobarà. Nosaltres esperem que torni com abans millor, perquè encara que s'hagi emportat algunes reserves d'oxigen, si no troba a ningú o no es pot resguardar a cap base, la seva esperança de vida és mínima».

«Portem quasi cinc hores buscant a la Najwa entre els quatre que quedem. Estem a punt d'acabar amb la nostra segona bombona d'oxigen i ara per ara, ni rastre d'ella».

«Podem apreciar una estructura a menys d'un kilòmetre d'aquí. No ens ho podem creure! La Najwa podria haver-se trobat amb ells, esperem que sigui així...»

Japó:

I

«Acabem d'aterrar i hem descobert, amb sorpresa, que totes les altres naus eren allà mateix. Les bases estaven unides de tal manera que allò semblava una ciutat. Ens hem adonat al instant que som els últims en arribar i això, per alguna raó, no em fa molt bona espina.

Em dic Yuuki Tanaka i soc japonesa. Els meus sis companys i companyes em diuen pel meu cognom, Tanaka, per respecte, ja que soc la més gran. Tots em coneixen per ser molt observadora, potser per això he estat la primera en notar la diferència de tracte que hi ha a la neo societat de Mart. Hi ha com una jerarquia súper estranya perquè la desigualtat funciona només quan es tracta de nosaltres, els japonesos».

II

«Portem ja una setmana aquí i han passat tantes coses que no sé ni per on començar a explicar-les.

Ens van dir que, com nosaltres havíem estat els últims en arribar, ens donaven les tasques sobrants que cap base havia realitzat encara per falta de temps, suposadament. Les feines eren complicades però no difícils de realitzar, així que ningú es va queixar fins que ens van dir que havíem de sortir de la base a buscar mostres d'aigua congelada perquè s'estava acabant. Això ja era un treball més arriscat, perquè nosaltres, els japonesos, tenim l'oxigen limitat. Només podem estar tres hores fora de la nau. Si no tornem en aquest temps, hi ha unes altes probabilitats de morir per manca d'oxigen. Òbviament ens vam negar al principi, però ens van amenaçar amb treure'ns fora de la base conjunta si no seguíem les seves ordres.

A mi no m'importaria marxar, però els meus companys estan encara molt afectats mentalment, sobretot per aquest canvi dràstic d'haver vingut a viure a un altre planeta. Així que decideixen quedar-se i seguir fil per randa tot el que ens diuen. Jo no penso deixar-los enrere, així que també accepto el treball. Només esperem que això no sigui el que estic pensant que és».

III

«Acaba de passar exactament el que no volia que passés mai. S'acaba de morir un dels meus companys, en Yoshida. Era el més petit i era com el meu germà. Vam anar a la recerca d'aigua i ell va fer una de les seves ximpleries i va caure en un forat. Necessitàvem una corda més llarga de la que teníem, així que vam demanar ajuda, però no va arribar mai. Vam haver de tornar i deixar-lo allà. El vaig deixar morir. Jo l'he matat».

IV

«Hem acollit els tripulants de la nau dels Emirats. Pensàvem que havíem estat els últims en arribar, però no ho érem...

Hem trobat a tots els membres del seu grup a prop de la nostra base. Estaven a pocs minuts de morir ja que el seu oxigen estava a punt d'acabar-se. Ens han explicat que estaven buscant a una altra integrant que havia desaparegut i ens han dit que creien que podia estar amb nosaltres. Quan els he informat que no ha arribat ningú en l'última setmana, s'han mostrat molt preocupats. Ens han explicat que aquesta dona estava molt malalta mentalment i que podia ser perillós que estigués sola, ja que és una experta en experiments i ningú sap el que és capaç de fer. Hem parlat durant hores fins que tots hem anat a descansar».

«Avui, després d'esmorzar, hem fet una reunió amb tots els països. Hem proposat a totes les naus que la tripulació dels Emirats pugui unir la seva base amb la nostra i semblaven súper agraïts. En aquesta reunió també ens hem queixat de les injustícies que hem hagut de suportar tot aquest temps. Hem dit que ja era hora que acabés aquesta mena de venjança contra nosaltres amb l'excusa que som els últims, perquè no ho som i perquè tampoc seria un motiu per acceptar-ho. Els hem demanat que ens mostrin el respecte que ens mereixem ja que nosaltres, tots nosaltres, som només uns simples adolescents que hem hagut de suportar les conseqüències d'una guerra provocada per adults insensats. Tots ens han demanat disculpes.

Més tard hem decidit acompanyar al grup dels Emirats per anar a buscar la seva nau i ajudar-los a transportar-ho tot».

Emirats:

«Després d'unir la nostra nau amb els altres hem decidit sortir a la recerca de la Najwa. Portem ja diverses hores buscant-la i, a mesura que passa el temps, vaig perdent l'esperança».

«Podem albirar el mont Olimp, això significa que portem un mínim de 15 km caminats. Començo a no sentir les cames i, encara que tinguem reserves d'oxigen, sento que m'estic ofegant».

«Hem trobat un forat a terra i allà hem vist a algú. És la Najwa, però no està sola. Ens mantenim a una distància prudencial per evitar el perill. Se'm regira l'estómac. No podem identificar aquella cosa, aquell ésser. Aixeca la mirada cap a nosaltres, s'adona de la nostra presència, però no mou ni un dit. La seva mirada em dona calfreds, no es poden diferenciar les pupil·les; són una esfera completament blanca, es mouen, però no s'hi pot veure ànima ni vida als seus ulls. El seu cap està unit a un llarg coll, encara que això no fa que sigui alt. Les seves cames són curtes, com també els seus braços. Podem veure el cos obert de la Najwa, i els seus budells penjant dels llargs dits d'aquesta cosa. Ningú es mou, ningú parla, no sabem ni si seguim respirant. Després de cinc minuts parats, intentant assimilar la situació, el meu tripulant 498, l'Abbas, no ho suporta més i decideix córrer cap a aquell ésser. Ningú fa res, no podem fer res, no ens molestem ni a detenir-lo. En un parell de segons el monstre ja l'ha atrapat entre les seves mans i amb les seves dents li ha mossegat el coll, ha trencat el vidre de la cúpula que li permetia respirar i l'ha llençat a terra, deixant que es dessagni.

A què ens enfrontem? Arribats a aquest punt què podem esperar de la vida aquí? Per què no vam cuidar de la nostra llar quan vam tenir l'oportunitat? Quan vam caure tan baix que vam haver de buscar una nova casa fora de la Terra?»

FI

DESESPERO, ESTIMAT PLANETA

Autoria: alumnes de 4t d'ESO B de l'Institut Miquel Tarradell de Barcelona.

Sol 1

Abans d'entrar a la nau obro la cartera i miro una última vegada la foto de la meva família. He d'abandonar-los per completar la meva missió. Però primer de tot, deixeu que em presenti: el meu nom es Artiom Borisenko i tinc 35 anys. Soc un astronauta rus.

L'any és el 2032. Des de fa més de 10 anys, a la Terra estem patint guerres biològiques. L'últim virus és el Konsihan, un virus que afecta al cervell i a poc a poc va eliminant una part de la memòria i et deixa com un nen petit. Després de moltes investigacions sobre una possible vacuna o cura, i molts fracassos, l'equip del doctor Kushnir per fi ha trobat una petita esclatxa d'esperança: una planta a un planeta del nostre sistema solar, situat al cinturó d'asteroides.

Soc l'encarregat d'anar a buscar aquesta planta. No sé si arribaré a temps per salvar a la meva gent. L'únic que sé és que m'acompanyarà un robot d'última generació, el Kaylor. Cap altre humà. Espero poder suportar-ho.

Sol 178

Tenim visual de Ceres. Ens apropem al cinturó d'asteroides. El robot Kaylor ha deixat que porti els comandaments. Veig el cúmul de pols. L'hem de travessar.

No es veu res. Kaylor emet alguna senyal. Hauria de llegir el que em diu, sentir la seva veu metàl·lica, però només puc mirar aquest horitzó ple de pols.

Hem aconseguit esquivar un parell d'asteroides.

Merda! Un altre! Aquest cop ens ha donat. Merda, merda!

Kaylor, agafa els comandaments!, ordeno, però no em fa cas. Es dirigeix a la part posterior de la nau.

L'asteroide ha xocat amb nosaltres i ha perforat una de les cambres. S'ha emportat per davant part de les reserves d'aliment i gran quantitat de combustible. Crec que les reserves d'aigua continuen intactes. No sé què passarà. No sé si podré mantenir el rumb fixat, si podré sobreviure. Ara sí, en Kaylor agafa els comandaments. No vull pensar...

Sol 180

Hem aconseguit aterrar a Mart. Hora: 12:48.

Cambra 3: fruita, llavors, patates (per a dues setmanes). Aigua: 8 bidons d'aigua. Rectificació: 6 bidons d'aigua. L'humà va canviar el contingut de dos d'ells per vodka en algun moment.

Les comunicacions no funcionen. L'accident ha malmès l'antena. No tenim senyal. L'humà colpeja la consola de manera frenètica. Estat anímic: alterat.

Sol 182

Sense possibilitat de comunicar-se amb la Terra i demanar subministraments, l'humà necessitarà més aliment per sobreviure.

He sortit de la nau per inspeccionar el territori. Durant el recorregut, es podia veure un paisatge completament vermell. Elevacions i depressions són visibles al panorama. Unitats en moviment o vives, no trobades.

Analitzo el sòl. És adequat. L'humà m'observa.

Tasques a fer:

- Produir adob. Plantar patates i llavors. Trobar més aigua.

Sol 200

El comportament de l'humà és estrany. Cada dia va més sovint als bidons que no contenen aigua. Crida. Colpeja les parets de la nau. Busco a la base de dades. Possibilitats: ràbia, tristesa, desesperació. Potser se sent sol. No tinc prou informació per saber què he de fer.

Avui l'humà ha buidat un dels bidons. Hi havia un litre de vodka. Potser més.

Està borratxo. Molt borratxo. Però aconsegueixo que es posi el casc. Ha sortit de la nau. Camina malament. Mira al seu voltant. Crida. Al principi no entenc què diu. Un nom. Repeteix un nom. Noto una emotivitat

diferent a la seva veu. Busco a base de dades: tristesa, dolor. El nom que repeteix és el de la seva filla. Està parlant sol. Pot ser una al·lucinació? El segueixo. Va caminant sense rumb. Fixo la trajectòria per tornar a la nau per si ens allunyem massa.

L'humà seu. Recolza el cap a les mans. Murmura, però no es mou.

Panoràmica del terreny. Detecto un objecte que no figura als mapes. Analitzo forma. És una base. A 1.300 metres aproximadament. Intento posar-me en contacte amb ella. ERROR. L'accident ha afectat els meus sistemes. Guardo informació. No puc enviar-la.

Tasques:

- Comunicar-li a l'humà quan deixi de parlar sol que potser hi ha una solució als seus problemes.

Sol 280

L'humà ha estat dormint un total de 7 hores 28 minuts. El seu cos es troba en un estat de repòs, ha pogut descansar. Tot i així, ha decidit no completar la tasca del dia d'avui. A més a més, no m'informa com fa sempre. Demuestra conductes inusuals. Expressions facials indiquen desgana, tristesa.

L'humà ha estat donant voltes per la nau, no ha sigut pas productiu.

Tasques a fer:

- Supervisar la nau cada 5 hores: completat
- Supervivència i alimentació: no completat

o Examinar tancament d'hivernacle improvisat.

o Examinar la plantació de patates.

o Plantejament de la conservació d'aigua que hem aconseguit extreure del gel que hi ha sota terra.

o Conservació del meu estimat vodka, del poc que queda (Borisenko ho ha afegit a la llista)

- Exploració del territori: no completat

Informaré a l'humà de les planificacions del dia 301 demà a les 9:00.

Predicció de supervivència: 78%

Sol 302

Hores de son de l'humà: 1 hora 45 minuts.

No ha pogut dormir de manera contínua. Pateix insomni. La manca d'alcohol li ha creat un estat anímic que no aconseguixo definir.

S'ha despertat a les 11:23.

Avui l'humà ha decidit afegir a la llista de planificacions per a la missió: fabricació de vodka amb patates. *Informació obtinguda amb una recerca de dades a l'arxiu de Kaylor.*

El meu objectiu és que Borisenko pugui superar la missió sense cap error. Objectiu: supervivència. Possible comunicació. Això implica que no es pot permetre afegir altres tasques si les anteriors encara no han estat completades. Esborro el que ha afegit, com sempre.

Sol 390

Kaylor em torna a informar de la base detectada. Intueixo que ell ja hi ha anat i vol que hi vagi jo, però no sé de què servirà si no hi ha ningú. El robot considera que potser hi ha provisions i un aparell de comunicacions.

Em fa mal el cap. Estic menjant poc, ho sé. I l'aigua m'omple, però no fa que el cervell calli. No vull sortir, no vull fer cas a aquest maleït robot, però sé que al final hauré de deixar la seguretat de la nau. Acabo de dir seguretat? No hi ha res segur aquí. Les patates no creixen tan ràpid com voldria, i les llavors no em serveixen de res tancades a les bossetes on les vaig guardar.

Sento el moviment d'en Kaylor. Ell fa la seva feina. A vegades també la meva, però per molt que s'hi escarrassi no aconseguirà res si no sortim d'aquí, si no accedeixo a seguir-lo per aquest desert vermellós.

Em poso el vestit espacial i agafo el suport vital. Obro la comporta. A veure què hi ha a la maleïda base.

Kaylor captura imatges del planeta, pren notes del que veu i probablement de mi, de la meva manera de caminar, de la meva actitud, analitzant cada moviment, cada segon que passa entre respiracions... Les respiracions...

El robot s'atura al meu costat. S'ha adonat del mateix que jo. Tinc una fuita. Estic perdent oxigen. No sé per on. No veig el forat. Merda. Sé que no em puc posar nerviós, però estic nerviós. El robot em recorda que he de respirar a poc a poc. No sé si podré. No sé què fer, si anar cap a la nau o córrer cap a la base. No sé quants metres he caminat ni quants em queden per caminar. No sé res. He d'actuar.

He de prendre una decisió arriscada. No m'importen les dades que va analitzant en Kaylor. Aquí l'humà soc jo. Decideixo anar cap a la base. Hi arribo mig ofegat. Obro la porta. Està tot ple de pols, però l'atmosfera és respirable. Fa temps que això descansa aquí, abandonat. No sé si el que trobaré estarà en bon estat o no, però val la pena inspeccionar les caixes. En Kaylor analitza i arxiva a la seva base de dades el menjar que hem trobat. Hi ha llavors, aigua, reserves d'oxigen. Sento com el cos es relaxa una mica.

Hem trobat un aparell de comunicació. No funciona, però hi ha plaques solars per mantenir la base i l'energia d'en Kaylor.

No hi ha eines ni cap mena de material que ens pugui ajudar a arreglar la nau. No hi ha combustible. No podem tornar. Tampoc sé si queda algú a l'altra banda.

Sol 396

Informe:

L'humà sembla per fi disposat a treballar.

Hem establert un protocol. Jo exploro el planeta, per veure si hi ha altres bases, alguna nau, el que sigui... Ell comença la plantació i iniciem la tasca de construir un cicle ecològic tancat, que es dividirà en cinc reactors diferents. El primer servirà per recollir tots els residus generats en el sistema, com excrements, orina, paper, verdures comestibles, entre d'altres. Aquests residus es transformaran en amoni i àcids grassos per transformació anaeròbica termòfila. En aquest sentit, els compartiments 2 i 3 serviran per convertir els residus en fonts de carboni inorgàniques i transformar l'amoni en nitrat. El quart compartiment transformarà el CO₂, generarà biomassa comestible i permetrà recuperar l'aigua de l'orina. En aquesta secció, necessitem bacteris com l'*Arthrospira platensis*, que produeixen oxigen i aigua, completant així el cicle.

És una bona estratègia.

Començo a fer-me preguntes. No sé si és un error del sistema. Si sobrevivim, si aconseguim trobar una altra nau, una altra manera de comunicar-nos amb l'exterior, tornariem a la Terra?

FI

CIUTATS MARCIANES: MÀNESKI I NASA

Autoria: alumnes de 1er de Batxillerat de l'Institut Pau Claris de Barcelona.

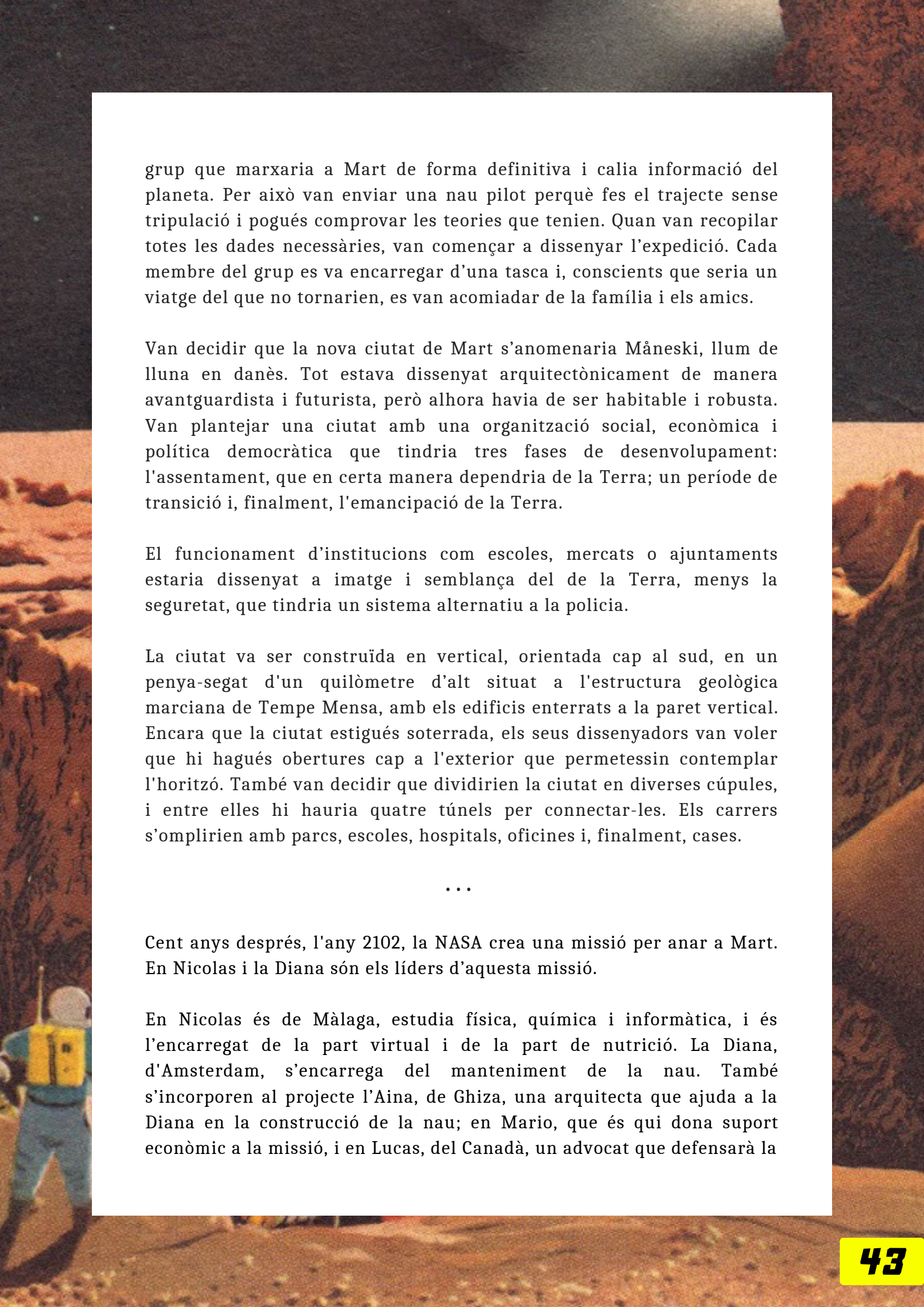
L'Amèlia, una dona de trenta-vuit anys nascuda a la ciutat d'Amsterdam l'any 1964, estava especialitzada en enginyeria espacial. Meticulosa i brillant, treballava a la NASA des del principi i dedicava el seu temps a perfilar el projecte de colonització de Mart.

L'Amèlia estava tan obsessionada amb aquest projecte que als dirigents de la NASA els preocupava que tornés a cometre alguna irregularitat, ja que en altres ocasions havia intentat extreure informació confidencial d'una de les investigacions. Per aquest motiu la NASA va prendre la decisió d'apartar-la del projecte. Indignada, l'Amèlia es va assabentar que no havia estat l'única. Conscient del que podien fer junts, es va posar en contacte amb la resta del personal acomiadat per formar el seu propi equip. Per tirar endavant el nou projecte, van aconseguir la recaptació dels diners necessaris amb l'ajuda de col·laboradors d'alt prestigi.

Com que l'Amèlia era la propietària dels plànols i se'ls havia emportat, a la NASA li va resultar difícil continuar amb el projecte. Per això van demanar-li que tornés amb ells per continuar junts, però ella va rebutjar l'oferta. La NASA no va tenir una altra opció que dedicar-se a buscar altres objectius.

Passats uns mesos, l'equip d'investigadors que coordinava l'Amèlia va arribar a una teoria vàlida i van començar a definir el projecte de Mart. Per fer-ho, van crear l'empresa Space Jam.

L'Amèlia, amb la seva empresa Space Jam, va plantejar un viatge a Mart amb l'objectiu de crear una ciutat sostenible. Va trigar vuit anys en construir una nau a partir dels plànols que posseïa. Calia preparar el

grup que marxaria a Mart de forma definitiva i calia informació del planeta. Per això van enviar una nau pilot perquè fes el trajecte sense tripulació i pogués comprovar les teories que tenien. Quan van recopilar totes les dades necessàries, van començar a dissenyar l'expedició. Cada membre del grup es va encarregar d'una tasca i, conscients que seria un viatge del que no tornarien, es van acomiadar de la família i els amics.

Van decidir que la nova ciutat de Mart s'anomenaria Mâneski, llum de lluna en danès. Tot estava dissenyat arquitectònicament de manera avantguardista i futurista, però alhora havia de ser habitable i robusta. Van plantejar una ciutat amb una organització social, econòmica i política democràtica que tindria tres fases de desenvolupament: l'assentament, que en certa manera dependria de la Terra; un període de transició i, finalment, l'emancipació de la Terra.

El funcionament d'institucions com escoles, mercats o ajuntaments estaria dissenyat a imatge i semblança del de la Terra, menys la seguretat, que tindria un sistema alternatiu a la policia.

La ciutat va ser construïda en vertical, orientada cap al sud, en un penya-segat d'un quilòmetre d'alt situat a l'estructura geològica marciana de Tempe Mensa, amb els edificis enterrats a la paret vertical. Encara que la ciutat estigués soterrada, els seus dissenyadors van voler que hi hagués obertures cap a l'exterior que permetessin contemplar l'horitzó. També van decidir que dividirien la ciutat en diverses cúpules, i entre elles hi hauria quatre túnels per connectar-les. Els carrers s'omplirien amb parcs, escoles, hospitals, oficines i, finalment, cases.

...

Cent anys després, l'any 2102, la NASA crea una missió per anar a Mart. En Nicolas i la Diana són els líders d'aquesta missió.

En Nicolas és de Màlaga, estudia física, química i informàtica, i és l'encarregat de la part virtual i de la part de nutrició. La Diana, d'Amsterdam, s'encarrega del manteniment de la nau. També s'incorporen al projecte l'Aina, de Ghiza, una arquitecta que ajuda a la Diana en la construcció de la nau; en Mario, que és qui dona suport econòmic a la missió, i en Lucas, del Canadà, un advocat que defensarà la

missió de Mart políticament a la Terra.

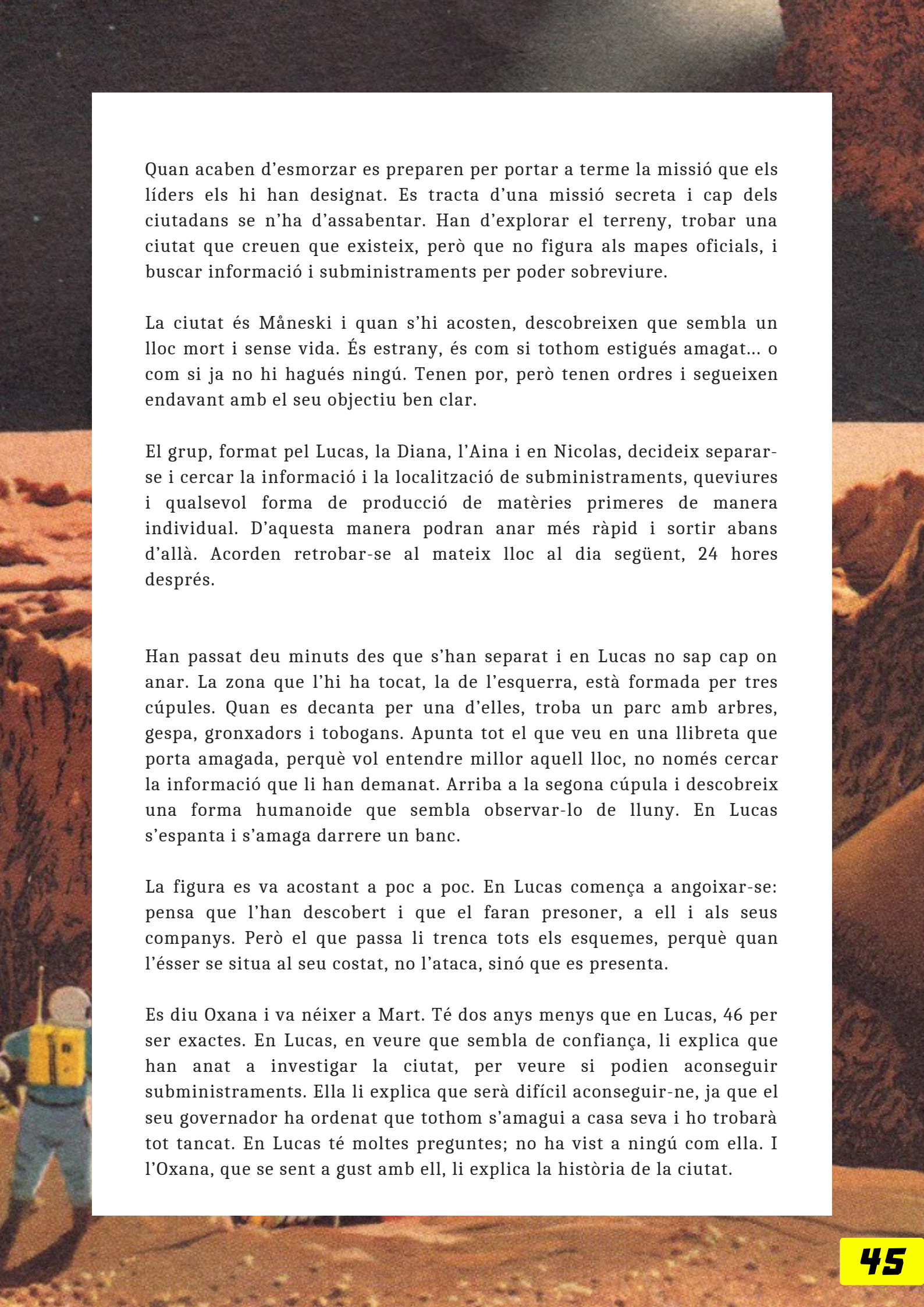
Els membres de la tripulació comencen a preparar-se físicament i, dos anys, després, la nau surt de la Terra. Durant un any fan una volta al planeta per agafar una velocitat superior i inicien el seu trajecte cap a un nou horitzó. Tot sembla que va bé, però a mig camí, tenen un problema tècnic a l'ala esquerra del vehicle. Per sort, la Diana ho arregla amb l'ajuda de l'Aina. Com estava previst, quatre mesos després veuen Mart i es preparen per a l'arribada al planeta vermell. Quatre dies després, finalment la nau amartitza sense cap problema.

Després d'uns mesos instal·lats al planeta, els responsables de la ciutat de la NASA prenen consciència d'un problema que no havien calculat: cada vegada hi arriben més persones i el menjar disponible disminueix. Es plantegen la possibilitat de racionar els aliments, però saben que es tracta d'una solució que no servirà a llarg termini. Per això decideixen contactar amb la Terra perquè els enviïn nous subministraments.

Mentre esperen l'arribada del coet, els biòlegs instal·lats a Mart comencen a fer experiments amb el sòl d'aquest nou planeta per comprovar si poden aconseguir alguna mutació a les plantes i així crear provisions marcianes. Saben que han d'accelerar el procés, que cal trobar la manera de cobrir les necessitats bàsiques de supervivència de manera autosuficient, perquè no poden estar sempre depenent del planeta mare.

En Nicolas rep la notícia que el material ja ha sortit de la Terra i arribarà en unes setmanes. Però no arriba. Atès que han volgut agilitzar el procediment, el coet pateix les conseqüències i té un escapament de combustible. Es possible que es quedi surant enmig de l'espai i no arribi mai a Mart. Es plantegen l'opció d'anar a buscar la nau, però és impossible. Han de fer alguna cosa per no morir i cada cop és més difícil racionar les provisions. Per sort, els biòlegs aconsegueixen fer mutar les plantes i fer que el sòl de Mart sigui compatible amb elles i fer-les créixer de manera més ràpida.

...

Quan acaben d'esmorzar es preparen per portar a terme la missió que els líders els hi han designat. Es tracta d'una missió secreta i cap dels ciutadans se n'ha d'assabentar. Han d'explorar el terreny, trobar una ciutat que creuen que existeix, però que no figura als mapes oficials, i buscar informació i subministraments per poder sobreviure.

La ciutat és Mâneski i quan s'hi acosten, descobreixen que sembla un lloc mort i sense vida. És estrany, és com si tothom estigués amagat... o com si ja no hi hagués ningú. Tenen por, però tenen ordres i segueixen endavant amb el seu objectiu ben clar.

El grup, format pel Lucas, la Diana, l'Aina i en Nicolas, decideix separar-se i cercar la informació i la localització de subministraments, queviures i qualsevol forma de producció de matèries primeres de manera individual. D'aquesta manera podran anar més ràpid i sortir abans d'allà. Acorden retrobar-se al mateix lloc al dia següent, 24 hores després.

Han passat deu minuts des que s'han separat i en Lucas no sap cap on anar. La zona que l'hi ha tocat, la de l'esquerra, està formada per tres cúpules. Quan es decanta per una d'elles, troba un parc amb arbres, gespa, gronxadors i tobogans. Apunta tot el que veu en una llibreta que porta amagada, perquè vol entendre millor aquell lloc, no només cercar la informació que li han demanat. Arriba a la segona cúpula i descobreix una forma humanoide que sembla observar-lo de lluny. En Lucas s'espanta i s'amaga darrere un banc.

La figura es va acostant a poc a poc. En Lucas comença a angoixar-se: pensa que l'han descobert i que el faran presoner, a ell i als seus companys. Però el que passa li trenca tots els esquemes, perquè quan l'ésser se situa al seu costat, no l'ataca, sinó que es presenta.

Es diu Oxana i va néixer a Mart. Té dos anys menys que en Lucas, 46 per ser exactes. En Lucas, en veure que sembla de confiança, li explica que han anat a investigar la ciutat, per veure si podien aconseguir subministraments. Ella li explica que serà difícil aconseguir-ne, ja que el seu governador ha ordenat que tothom s'amagui a casa seva i ho trobarà tot tancat. En Lucas té moltes preguntes; no ha vist a ningú com ella. I l'Oxana, que se sent a gust amb ell, li explica la història de la ciutat.

«L'any 2002 una empresa anomenada Space Jam, una de les empreses més riques del món, va decidir començar a investigar la possibilitat de viure a Mart. Van descobrir que la NASA tenia un projecte per enviar una missió tripulada l'any 2012, però que havien decidit posposar-ho perquè creien que era massa perillós. Van acomiadar al personal implicat.. Però, l'Amèlia, la responsable, va decidir seguir endavant amb el projecte. Li van oferir molts diners i va aconseguir fer realitat el seu somni: ser la primera dona a viatjar a Mart».

Després, l'Oxana li ensenya la ciutat, que està dividida en tretze cúpules: una central de la qual surten quatre túnels que es connecten a tres cúpules cadascun. A la central hi ha la casa del governador i la dels altres alts càrrecs de la ciutat. Els altres grups de cúpules són idèntics.

En Lucas s'ho va apuntant tot a la llibreta. Sent un vincle especial amb l'Oxana, no sap per què. Sap que probablement els seus companys dirien que s'ha tornat boig, però, mogut per aquest sentiment de confiança que va creixent dins seu, decideix donar-li un walkie talkie per mantenir el contacte. S'acomiada d'ella i es dirigeix cap al lloc de trobada amb els seus companys.

Després de recopilar tota la informació, el grup torna a la ciutat de la NASA, amb la intenció d'analitzar el que han descobert. Per la seva banda, l'Oxana ha de tornar ràpidament a casa seva abans que la descobreixin els habitants de la seva ciutat i que no l'acusin de traïció per haver desobeït les ordres del governador. L'Oxana té por que la trobin, perquè no sap quines podrien ser les conseqüències d'ajudar a un terrícol amb intencions desconegudes i perquè sap que la seva indumentària la podria delatar. En rebre les ordres d'amagar-se, ella s'havia disfressat de guàrdia per passar desapercibuda entre els habitants de la ciutat i tenir una excusa per quedar-se fora fins al final. Havia trobat una bossa al costat d'una comissaria propera, plena de roba humana: samarretes, pantalons, mitjons... i un uniforme de policia. Això li havia anat perfecte per amagar-se entre els de la seva espècie i perquè els humans no la poguessin enxampar.

Mentrestant, a la ciutat de la NASA, la Diana i el seu equip tenen una reunió amb els líders i arriben a la conclusió que han d'atacar i envair la ciutat de Mâneski

per aconseguir els subministraments que ells tenen i que cada vegada són més escassos a la seva llar, malgrat els esforços dels científics i els biòlegs per adaptar la producció a les necessitats cada cop més exigents de la població, que no para de créixer.

No saben com pot ser una guerra amb aquella gent, s'han de mentalitzar. Per això pacten quin armament hauran de portar i quines tècniques utilitzaran. Decideixen que començaran l'atac en dos dies, per tenir temps de preparar-se. Tothom està molt nerviós, i les hores d'espera no ajuden, perquè tenen massa temps per pensar.

A la ciutat marciana de Måneski, l'Oxana està passejant pels passadissos de Direcció quan sent unes veus. No pot creure el que està sentint. Abans que l' enxampin, es dirigeix ràpidament cap a la seva càpsula i un cop allà s'estira al seu llit i comença a pensar en tot el que està passant. De cop i volta, li ve una imatge d'en Lucas al cap. No pot deixar de pensar en ell. Per això salta del llit i agafa el walkie talkie que li ha regalat. No s'ho pensa ni dos segons i decideix trucar; necessita explicar-li el que acaba d'escoltar, que la ciutat de Måneskii vol atacar la ciutat de la NASA. Després de molta espera, amb veu emocionada en Lucas li agafa el telèfon. No s'esperava aquella trucada.

L'Oxana, impacient, li explica que la seva gent està planejant un atac a la seva ciutat. En Lucas, sense deixar-la acabar, li respon que els seus també els volen atacar. Estan molt desolats de saber que els dos bàndols estan a punt d'iniciar una guerra i decideixen aturar-ho.

No poden evitar preguntar-se com estan, recordar que tot i que no es coneixen gaire s'estimen molt, i tenen ganes de veure's. Necessiten pau entre les ciutats, per poder retrobar-se sense haver-se d'amagar, ja que saben que no estarà ben vist que una marciana i un humà estiguin junts. Però ells tenen clar que lluitaran per eliminar aquesta fòbia.

Es plantegen la possibilitat d'organitzar grups pacífics a la ciutat, fer manifestacions per convèncer als que manen que no té sentit crear una guerra, que els marcians i els humans poden conviure. Però costa convèncer a la gent d'una cosa com aquesta. A més, els grups de persones disposades a atacar va creixent.

L'Oxana creu que potser els de la NASA el que volen és entendre com va poder-se crear la seva ciutat, què van fer per sobreviure i, en un moviment desesperant, els hi dona tota la informació que necessiten, pensant que això els calmarà, que decidiran guardar les armes. Però no serveix de res: les dues ciutats obren foc i la guerra esclata.

Passen els mesos i la guerra continua. L'Oxana segueix ajudant a la NASA, però cada dia li costa més. Té un dilema que la rossega per dins: no sap si marxar i ajudar a la seva civilització, o seguir donant suport a la NASA, ja que en Lucas, el pare del seu futur fill, està molt involucrat en les estratègies per intentar aturar la guerra.

Angoixada, conscient que a la seva ciutat ja no l'aprecien i que no podrà aguantar molt més temps amb aquest patiment, l'Oxana li demana al Lucas una nova oportunitat de proposar la pau, però només aconseguixen un armistici. Al principi les dues ciutats compleixen les normes que han proposat, però la NASA trenca el pacte i torna a atacar, perquè vol conquerir Måneski, i aprofitar que està més desenvolupada tecnològicament que la seva.

Passen els mesos i la guerra fa cada cop més mal: cada vegada mor més població civil; estan desgastats, s'estan quedant sense subministraments... Ningú els vindrà a ajudar des de fora. Estan sols a Mart i, per tant, si volen sobreviure, només es poden ajudar els uns als altres. Per això l'Oxana i en Lucas tornen a reunir als pocs representants que queden de les dues ciutats, i els plantegen una possible convivència. La NASA no ho vol acceptar; no vol que canviïn les regles del joc. El que ells volen és el poder, tenir la tecnologia dels altres i avançar en solitari. Però no poden fer una altra cosa que acceptar, perquè si acaben amb l'enemic, també acabaran amb aquells que poden ajudar-los, els descendents dels fundadors de l'empresa Space Jam.

L'empresa no té inconvenient a acceptar aquest pacte de convivència, encara que li resulta difícil confiar en la NASA, perquè tenen por que tornin a declarar una guerra que posi en perill la ciutat de Måneskii. Però també necessiten subministraments que només podran aconseguir gràcies a la nau que envien des de la Terra, així que es troben en la mateixa situació que els altres. Saben que l'única manera d'avançar amb força és amb el suport i l'ajuda que s'hauran de donar els uns als altres

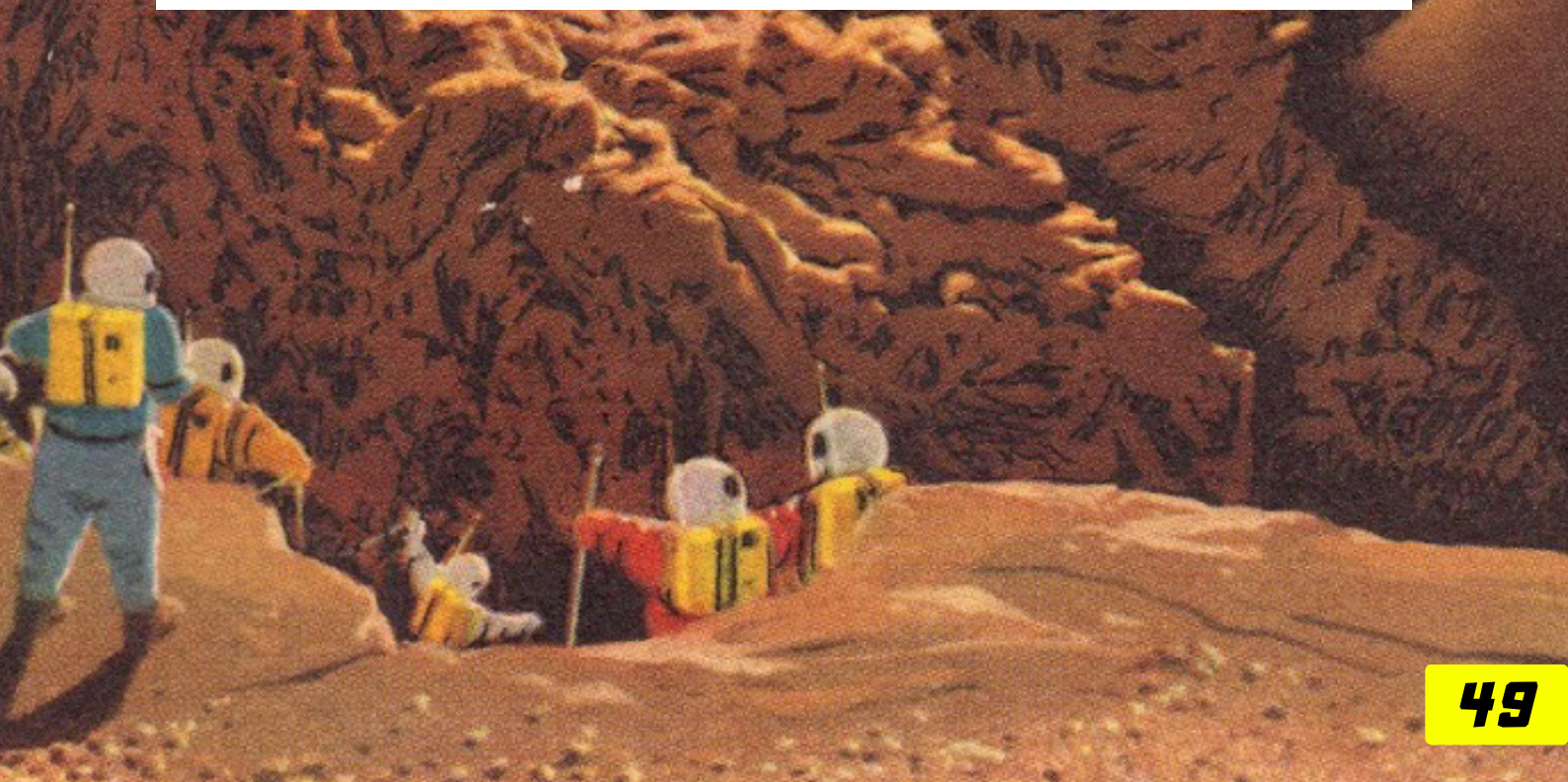
per arribar a obtenir els resultats que necessiten.

...

Han passat tres anys des de la terrible guerra entre Mart i els Colonitzadors. Les dues civilitzacions treballen com si fossin una de sola, amb esforç i constància, gràcies a l'ajuda d'en Lucas i l'Oxana. La seva descendència és coneguda pels dos mons. En Lucas sospita que aquesta pau no serà per sempre, però no vol cap conflicte i no vol una altra tragèdia, així que decideix protegir la seva família i a tothom pel bé d'una vida millor. Per això marxen a la Terra. Un cop allà aconsegueixen una feina al Pentàgon per vigilar el que passa a Mart i per portar més gent al planeta vermell. Mart es torna una civilització molt més gran amb el pas del temps, ja que cada cop hi va més gent de la Terra. Malgrat això, s'aconsegueix una gran harmonia i una pau mantinguda gràcies al Lucas, l'Oxana, la seva família i una civilització que sens dubte passarà a la història.

En Lucas viurà, fins al final dels seus dies, amb la seva família, sabent que ha fet tot el possible per trobar la pau entre dues civilitzacions que cohabitaven a Mart.

FI

4001, ILÍADA A MART

Autoria: alumnes de 4t D'ESO A de l'Institut Manuel Carrasco i Formiguera de Barcelona.

10 de maig del 3001. A tot el Món.

Anunci:

Bon dia, Terra,

El govern marcià té una notícia per a tots vosaltres: avui, dia 10 de maig del 3001, iniciem un projecte en què sou els protagonistes. En tres dies es farà una selecció aleatòria mundial en la qual seran escollides setanta-cinc persones afortunades que podran gaudir d'una nova vida a Mart. La selecció inclourà el viatge en nau espacial amb la intenció d'habitar Mart.

Us desitgem molta sort.

Ens veiem aviat,

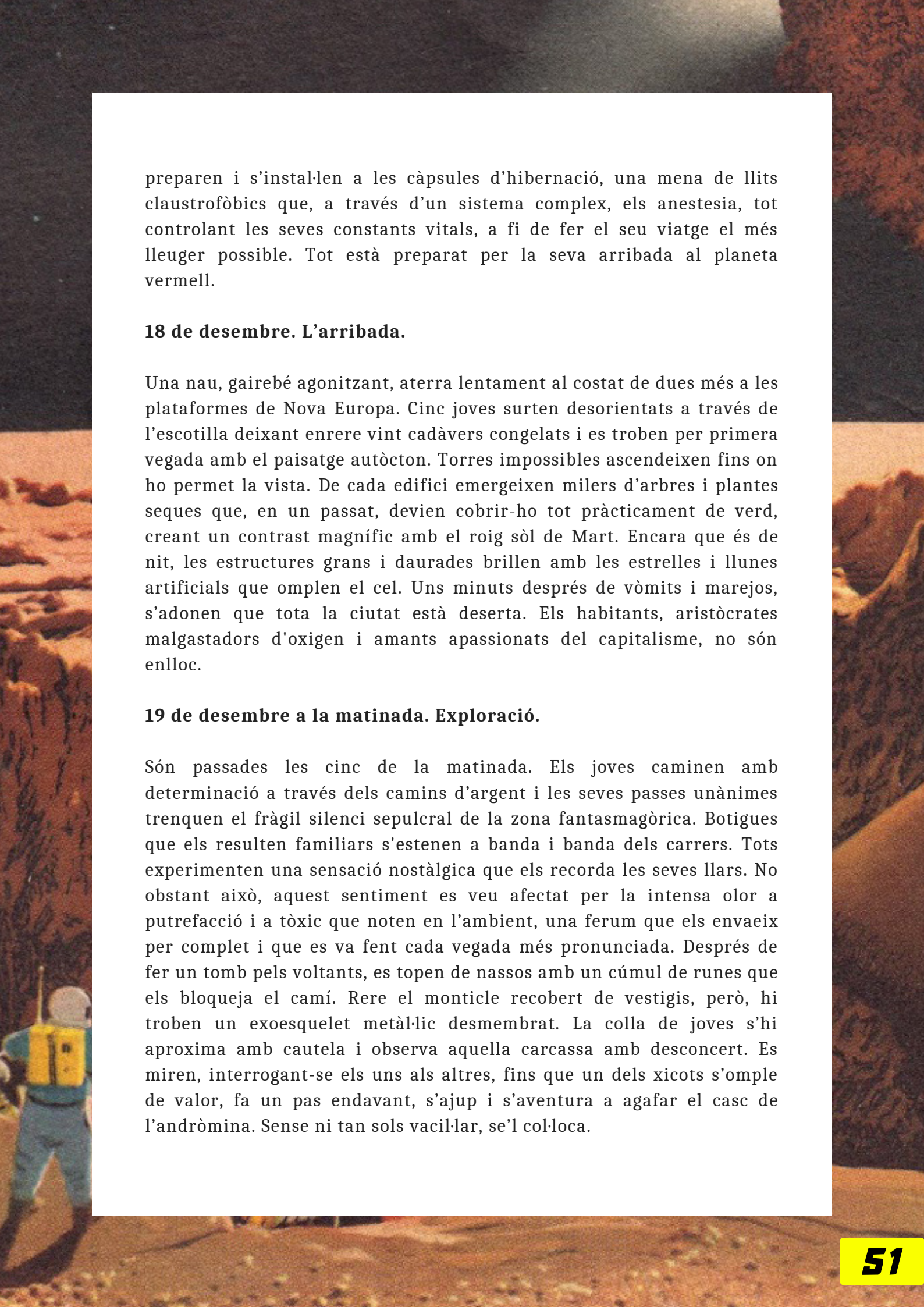
Llarga vida a la terraformació!

18 de maig del 3001. Dia de la sortida.

La nau principal, gran i imponent, s'erigeix davant dels setanta-cinc escollits, uns joves que no saben exactament quin serà el seu futur. Els escollits són repartits en tres naus més petites, idèntiques externa i internament, que seran la seva casa durant els mesos vinents. Els joves esporuguits, però plens d'il·lusions, miren a través de la finestra mentre es preparen per emprendre el vol de les seves vides. Mentrestant, els habitants de la Terra, il·lusionats per aquest nou esdeveniment, aplaudeixen amb vehemència des de les faveles que conformen el globus terraquí.

Tres, dos, un... i les naus s'enlairen de les plataformes de llançament, en un primer moment lentament i, uns segons després, amb una velocitat que només deixa com a petjada un pilar de fum que creix fins a l'espai.

En el precís instant en què la Terra perd de vista la nau, els joves es

preparen i s'instal·len a les càpsules d'hibernació, una mena de llits claustrofòbics que, a través d'un sistema complex, els anestesien, tot controlant les seves constants vitals, a fi de fer el seu viatge el més lleuger possible. Tot està preparat per la seva arribada al planeta vermell.

18 de desembre. L'arribada.

Una nau, gairebé agonitzant, aterra lentament al costat de dues més a les plataformes de Nova Europa. Cinc joves surten desorientats a través de l'escotilla deixant enrere vint cadàvers congelats i es troben per primera vegada amb el paisatge autòcton. Torres impossibles ascendeixen fins on ho permet la vista. De cada edifici emergeixen milers d'arbres i plantes seques que, en un passat, devien cobrir-ho tot pràcticament de verd, creant un contrast magnífic amb el roig sòl de Mart. Encara que és de nit, les estructures grans i daurades brillen amb les estrelles i llunes artificials que omplen el cel. Uns minuts després de vòmits i marejos, s'adonen que tota la ciutat està deserta. Els habitants, aristòcrates malgastadors d'oxigen i amants apassionats del capitalisme, no són enlloc.

19 de desembre a la matinada. Exploració.

Són passades les cinc de la matinada. Els joves caminen amb determinació a través dels camins d'argent i les seves passes unànimes trenquen el fràgil silenci sepulcral de la zona fantasmagòrica. Botigues que els resulten familiars s'estenen a banda i banda dels carrers. Tots experimenten una sensació nostàlgica que els recorda les seves llars. No obstant això, aquest sentiment es veu afectat per la intensa olor a putrefacció i a tòxic que noten en l'ambient, una ferum que els envaeix per complet i que es va fent cada vegada més pronunciada. Després de fer un tomb pels voltants, es topen de nassos amb un cúmulo de runes que els bloqueja el camí. Rere el monticle recobert de vestigis, però, hi troben un exoesquelet metàl·lic desmembrat. La colla de joves s'hi aproxima amb cautela i observa aquella carcassa amb desconcert. Es miren, interrogant-se els uns als altres, fins que un dels xicotets s'omple de valor, fa un pas endavant, s'ajup i s'aventura a agafar el casc de l'andròmina. Sense ni tan sols vacil·lar, se'l col·loca.

19 de desembre de 4001. Descobriment.

Experimentant amb el casc i lligant tots els detalls que observen al seu voltant, els protagonistes descobreixen que han arribat un mil·lenni més tard del que esperaven, ja que els seus sistemes d'hibernació van funcionar malament. «Mil anys», murmuren. Com ha estat possible? Per a ells tan sols han estat uns instants. Les altres naus van arribar-hi a temps, però la seva va fallar i es va quedar perduda en una òrbita llunyana. Contra tot pronòstic i sense control intern, el sistema de navegació es va reactivar i van arribar al planeta, però massa tard. Per això tot està mort.

El portador del casc el manipula, buscant-hi algun interruptor. Quan finalment en troba un, el prem i, uns segons després, apareix a pocs metres d'ell un holograma amb petites interferències. El grup dirigeix la mirada cap a la imatge d'un humà vestit amb una túnica fosca, que es disposa a parlar. Tot i que les paraules que articula el terrícol s'escolten amb segons de retard, els fa saber per què el planeta està deshabitat.

L'empremta humana va accelerar la mort de la Terra, els humans i la seva avarícia van exhaurir els recursos i van contaminar el planeta. Davant d'aquesta situació extrema, els seus habitants van buscar un altre espai a l'univers. Així doncs, van deixar enrere la Terra, amb la seva contaminació i falta de recursos, per explotar el planeta vermell. Van iniciar una revolució i atacaren Mart, un planeta que estava en vies de terraformació. La Guerra Civil a Nova Europa, situada a la cara oest de Mart, aquella on les dues llunes es veuen esplèndides, va ser victoriosa pel proletariat, però la falta de recursos per a tothom i una malaltia d'origen indeterminat van acabar amb quasi tota la població. Igual que els humans l'havien anat debilitant al llarg dels anys, per pura venjança, la natura va actuar contra el seu enemic alliberant una pesta cruel.

Commocionats i amb l'instint de supervivència a flor de pell, el grup decideix que han de seguir endavant, explorant els voltants per veure si hi ha algun espai habitable, algun edifici on trobar menjar, aigua, aixopluc. Avancen a poc a poc pels rojos carrers de Mart mentre observen les restes de les antigues instal·lacions marcianes, grans

estructures metàl·liques, gairebé rovellades, que formen cúpules amb un aspecte que ja no és tan familiar com abans, perquè van ser fabricades amb tecnologies avançades pensades per sobreviure al planeta; tecnologies que ells no havien vist abans.

Els vells vestits que duen, en comparació a les infraestructures que jeuen al seu davant, semblen ridículs, pobres, antics. La seva indumentària, fabricada originalment al planeta Terra, és d'un color taronjós; el tint s'ha deteriorat i es camufla amb l'intens vermell que envolta tot el paisatge de Mart. És una peça de cos sencer, semblant a una granota, com les que portaven els antics mecànics de la Terra, conjuntada amb un casc que els proporciona oxigen i els protegeix de l'atmosfera marciana.

En caure la nit, troben un bon lloc per descansar les cames i agafar energies, una petita cúpula que no té cap element vulnerat i resulta prou confortable. S'assembla a una de les cases que veien als diaris i al telenotícies de la Terra, just abans del seu enlairament, però amb una lleu diferència: tot és molt més petit. Aconsegueixen forçar la porta. A l'interior de l'estructura descobreixen unes escales gràcies a la llum d'una de les seves llanternes. Les puguen sense gaire esforç, no semblen cansar-se per la gravetat de la zona i en un tres i no res ja són dalt de tot. En obrir una porta que dona un altre cop a l'exterior apareix un nou món, que observen amb cara de sorpresa. Una petita urbanització formada per poques cases, aparentment construïdes amb les restes de les estructures destruïdes per la guerra que va tenir lloc anys enrere. Sembla il·lusòriament habitada degut a les llums que s'aprecien des de la llunyania, però si s'hi fixen millor, no hi ha res. No hi ha res enlloc.

Seuen a terra i intenten descansar una estona. Voldrien parlar, però no saben què dir. No s'esperaven això i encara ho estan paint. El silenci els reconforta i, un cop han descansat, decideixen seguir explorant i baixen per les escales d'emergència, que donen directament al carrer. Es tracta d'una avinguda molt semblant a les que tenien a la Terra, una superfície de quitrà amb ratlles blanques que indiquen per on circulen els vehicles. A cada extrem del carrer hi ha una vorera que, a diferència de la Terra, en comptes de tenir arbres i vegetació, té construïts uns filtradors d'aire per ventilar la urbanització.

Observant el món buit que els envolta, s'adonen que els humans no

només van destrossar el seu propi planeta, sinó que havien fet el mateix amb aquella segona llar. Els cinc aventurers reunits es miren als ulls i, sense articular ni un sol mot, comprenen que la humanitat havia comès els mateixos errors. Albiren un destí marcià amb reminiscències terrícoles; són testimonis de com havien llançat per la finestra la segona oportunitat que els havia proporcionat l'Univers.

Potser per l'angoixa o la tristesa que senten, noten el buit a l'estómac. Fa hores que no mengen i aquesta idea fa que tots ells tinguin la necessitat i l'impuls irracional de tastar algun aliment. Saben que necessiten recuperar forces, que sense la protecció i l'alimentació de la nau i les seves càpsules, el seu cos requereix molt més que caminar i respirar. Decideixen seguir revisant l'interior de cada una de les cases destruïdes a la recerca d'aliment o de recursos útils per sobreviure. La ciutat no és gaire gran, però tot i així els protagonistes se separen per estudiar més terreny en menys temps.

Una estona després, es reuneixen a una plaça amb una font moderna però inútil. El primer d'ells duu entre les mans un test amb una planta mai vista pels humans, una flor de pètals lluents i fruits apetitosos. El següent torna amb un filtre d'aigua potable desgastat però realment útil. El tercer porta un carro amb uns pots platejats que semblen conserves. Una motxilla mèdica recau a les espatlles de la quarta persona.

—On és l'altre? —pregunta enfadat el noi del test—. Fa mitja hora tard!
—Calma't. Potser ha anat massa lluny. Ja tornarà —diu l'altre, deixant el carro a terra.

A la llunyania albiren la silueta del cinquè jove. Quan es troba a poca distància dels altres, tots s'adonen que duu cinc ampolles d'alcohol, de diferents tipus i mides.

Ningú no diu res, fins que arriben a un habitatge que està en un estat força deplorable, pitjor que les altres que han anat veient. Per alguna raó que cap d'ells entén, senten l'impuls d'entrar-hi. L'interior és aparentment normal i sembla que l'estructura està intacta. Deixen les seves troballes al terra d'una sala d'estar i seuen a una taula. Tots dirigeixen les mirades cap a un estrany rellotge situat al costat de la porta. Aquell objecte està com nou: la seva brillantor d'acabat de

fabricar destaca per sobre del mal estat de la casa. El rellotge encara funciona, tot i el pas del temps. Tanmateix, els dona la sensació que les agulles es mouen de forma accelerada. Un d'ells sembla molt interessat en l'andròmina. Comenta amb una mirada nostàlgica que la seva àvia en tenia un igual. De fet, la casa també era molt semblant. Els altres no saben què contestar, així que somriuen, incòmodes. De sobte, un fort soroll ressona per tota la casa. Tots, amb l'ensurt encara al cos, decideixen apropar-se al lloc on creuen que s'ha originat el so. En arribar, riuen quan s'adonen que s'han espantat per un simple conill lila.

De sobte, el jove que ha parlat del rellotge pregunta, amb el rostre desfigurats pel terror:

—Àvia? —La seva veu sona tremolosa, com la mà que mou al seu davant —. Tu no eres morta?

Els altres, estranyats, miren al seu voltant, però no veuen ningú més. Un dels companys està a punt de dir-ho en veu alta quan, de sobte, l'altre comença a convulsionar. Abans que tinguin temps a reaccionar, el noi mor amb el nom de l'àvia als llavis.

—Què ha passat? —pregunta un. Però la resta no sap què dir. Es queden palplantats, observant el cadàver del seu company sense entendre res. Un diu que han de sortir d'allà, que cal continuar la seva recerca. I ho fan, encara amb l'impacte de la mort als ulls.

Una noia descobreix un petit hort i anima a la resta del grup per anar a veure què hi poden trobar i així deixar enrere el tràgic incident. «Potser trobem menjar fresc», diu en veu alta. I la resta pensa que és una possibilitat. Fa molt que no mengen fruites i verdures acabades de collir. A la Terra, des de feia anys, només menjaven aliments en llaunes de conserva i, quan eren a la nau, aliments per via intravenosa. Ja no recorden el plaer de consumir un bon àpat.

A l'hort, mentre cerquen senyals de vida vegetal, la jove explica que el seu pare en tenia un semblant.

Després d'un estrany soroll, surt d'entre les pastanagues un conill lila. De sobte, la noia comença a plorar, retrocedeix dues passes i crida al seu difunt pare que no tornarà a casa mai més. Els altres companys la miren

descol·locats i queden quiets com estaquirots quan la noia cau a terra, morta.

Els tres joves petrificats veuen com s'allunya el conill lila. Es miren garratibats i comprenen que hi ha una relació entre la mort dels seus companys i la presència d'aquesta criatura. Minuts després cau un altre tripulant cridant el nom de la seva mare amb llàgrimes als ulls. Espantats, els dos que queden marxen desitjant no tornar a trobar-se amb l'animal lila. Han de buscar algun lloc segur on poder passar-hi la nit. La llum de les llanternes enfoquen els racons. Pel camí veuen el que sembla un dibuix infantil sobre l'asfalt. En ell poden apreciar una escena tètrica, un món destrossat per una plaga de conills liles sobre els cadàvers del que havia estat la civilització de Mart.

Amb aquesta imatge corroboren la hipòtesi que havien format.

En el llarg trajecte, la parella torna a veure la bèstia. Es miren als ulls i comencen a córrer, fins que l'esgotament els fa parar i la noia diu:

—Corre, anem a aquella casa, que la meva germana ens està esperant.

Tot seguit la noia cau a terra inconscient. El noi intenta trobar el pols de la companya en va. És morta.

Ja sol, sent una veu llunyana i desconeguda que parla i trenca el silenci del carrer. S'apropa amb passos tímids a la casa d'on prové el so. Una vegada dins, veu una televisió encesa que reproduïx una notícia repetidament.

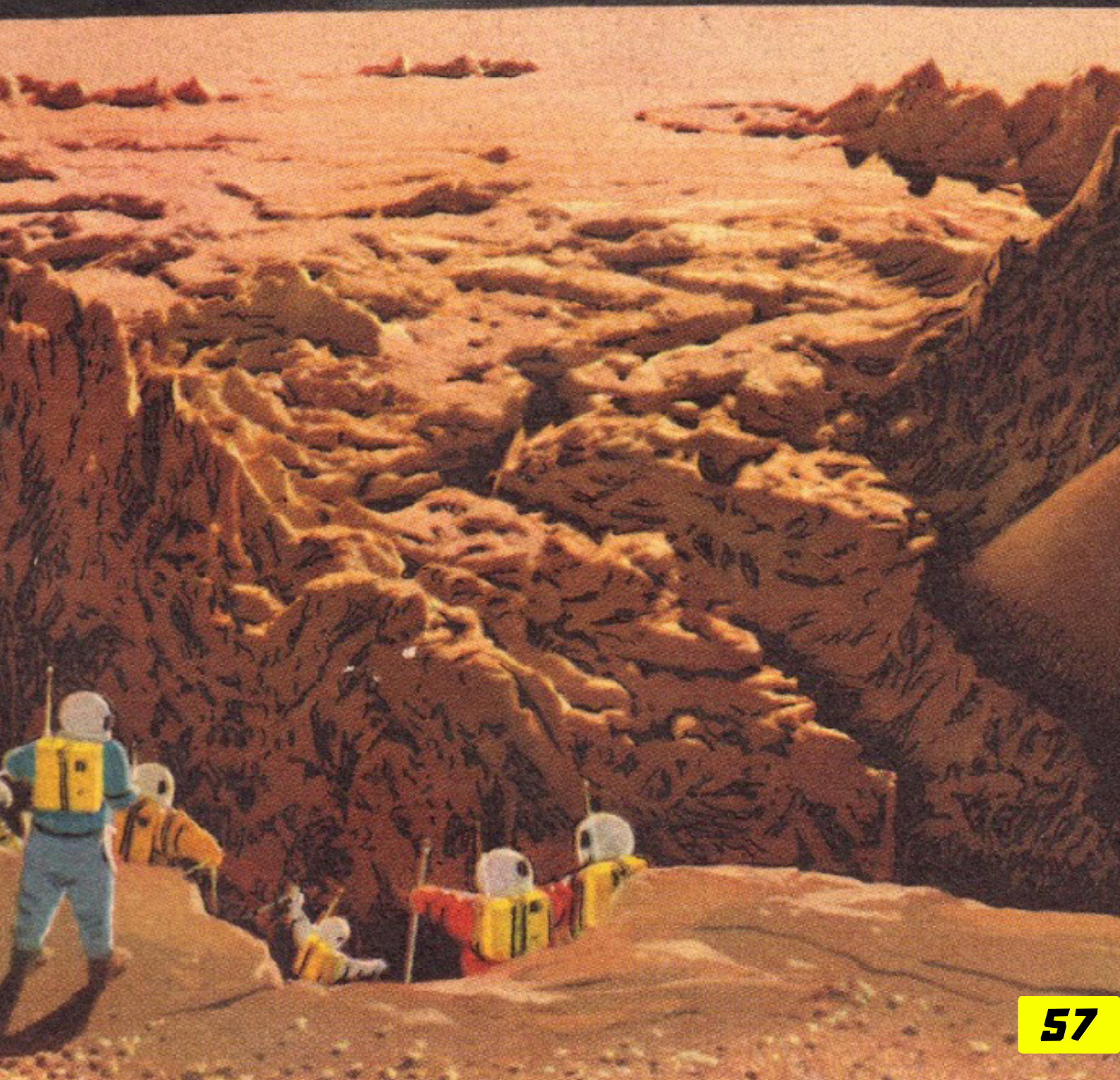
— *.... fa dos dies la cúpula que ens protegia de les radiacions solars es va escardar provocant una errada tècnica que va inutilitzar tots els sistemes. A causa d'aquests problemes no tenim protecció contra la radiació solar.*

Encara és molt d'hora per afirmar les sospites dels científics en relació amb els efectes d'aquest incident, però hi ha hagut un patró d'aparicions d'uns conills liles seguides per la mort dels qui ho pateixen. Possiblement ha estat causat per la mutació d'un bacteri.

Ens sap greu comunicar que Mart ha arribat al seu límit i no hi ha esperança de vida per ningú...

La notícia no para de repetir-se. Derrotat pel que acaba de veure, seu lentament al sofà. Tanca els ulls, nota la presència del seu avi i espera, assegut, el seu moment.

FI

ANNEX 1: Un bosc sintètic dins d'una pedra

**Projecte artístic de l'artista en residència a l'IEEC,
Serafín Álvarez.**

L'artista Serafín Álvarez “ha viatjat a Mart” (en residència artística a l'IEEC) per recollir dades, informacions i hipòtesis sobre qüestions relacionades amb la biologia, l'astrobiologia i l'astrogeologia. El seu objectiu era imaginar, a partir de tot això, un petit ecosistema fictici, però inspirat en dades científiques reals, sobre la vida a Mart.

A partir d'aquí ha realitzat *Un bosc sintètic dins d'una pedra*, un projecte de creació visual d'un paisatge marcí virtual. Un petit món digital poblat de formes de vida artificial que actuen de manera autònoma i imprevisible. L'escenari d'un videojoc al qual no pots jugar: només pots, senzillament, observar com els elements que el conformen interactuen entre ells, cadascun amb les seves pròpies habilitats, limitacions, comportaments i motivacions. Aquests elements, orgànics i inorgànics, han estat inspirats en la geologia de Mart i en hipotètiques formes de vida que podrien habitar, o haver habitat, en les condicions extremes d'aquest planeta.

Al llarg de la primera fase del “viatge”, Álvarez s'ha encarregat de compartir els seus avenços en la creació mitjançant entrades en una bitàcola pública, a mode de diàri del procés de treball, que volia servir d'inspiració als i les estudiants participants en la Missió ALIA. Amb tot, Álvarez ens ha mostrat una manera de complementar els abordatges de l'art i de la ciència i com els processos artístics són també processos de recerca amb resultats que impacten en el nostre coneixement sobre el món. En aquest cas, a més a més, l'ús de la tecnologia digital i la tecnologia de videojocs poden obrir la mirada dels joves a usos diferents de les eines digitals que ja utilitzen i coneixen.

Aquestes són les bitàcoles que Álvarez ha anat compartint:

- **Bitàcola 1.** 15 de març de 2021: “*Hello, World!*”

L'artista en residència a l'IEEC, l'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya, ens presenta el seu rol dins la Missió ALIA.

Enllaç:

<https://unboscsinteticdinsdunapedra.tumblr.com/post/64603134811376384/1-15-de-mar%C3%A7-de-2021-hello-world-hola-soc>

- **Bitàcola 2.** 15 de març de 2021: “*Life finds a way*”

Una reflexió sobre la vida extremòfila abans d'iniciar la creació artística *Un bosc sintètic dins d'una pedra*, un microsystema digital.

Enllaç:

<https://unboscsinteticdinsdunapedra.tumblr.com/post/646032374883401728/2-15-de-mar%C3%A7-de-2021-life-finds-a-way-fa>

- **Bitàcola 3.** 12 d'abril de 2021: “*The unseen world that surrounds us*”

El nostre artista busca inspiració parlant amb experts en ciències del mar, físics, biòlegs, investigadors i geòlegs sobre l'espai, el planeta Mart i la microbiologia.

Enllaç:

<https://unboscsinteticdinsdunapedra.tumblr.com/post/648455117234913280/3-12-dabril-de-2021-the-unseen-world-that>

- **Bitàcola 4.** 26 d'abril de 2021: “*The whole is greater than the sum of its parts*”

Una perspectiva artística i filosòfica dels videojocs que estan inspirant el projecte *Un bosc sintètic dins d'una pedra*.

Enllaç:

<https://unboscsinteticdinsdunapedra.tumblr.com/post/650101824159891456/4-26-dabril-de-2021-the-whole-is-greater>

- **Bitàcola 5.** 10 de maig de 2021: *“A butterfly that lives forever is really not a butterfly at all”*

En les últimes setmanes, el nostre artista ha començat a dissenyar els atributs i comportaments que tindran les espècies del seu món digital. Ens ensenya els primers prototips en 3D i ens parla de la inspiració en els NPC, aquells personatges controlats per ordinadors que poblen els universos dels videojocs.

Enllaç:

<https://unboscsinteticdinsdunapedra.tumblr.com/post/651430336515964928/5-10-de-maig-de-2021-a-butterfly-that-lives>

- **Bitàcola 6.** 31 de maig de 2021: *“Something was creeping and creeping and waiting to be seen and felt and heard”*

En aquesta última bitàcola el Serafín ens explica en quin punt es troba del seu projecte, tot reflexionant també sobre els processos de creació visual.

Enllaç:

<https://unboscsinteticdinsdunapedra.tumblr.com/post/653676333587644416/6-31-de-maig-de-2021-something-was-creeping>

ANNEX 2: Fotografies dels tripulants

Els alumnes del Col·legi Sant Gabriel de Barcelona amb l'Ignasi Ribas.

Els alumnes de l'Institut Icària amb el Miquel Sureda.

Els alumnes de l'Institut Joan Brossa amb la Laia Ribas.

Els alumnes de l'Institut Miquel Tarradell amb el Francesc Gòdia.

Els alumnes de l'Institut Pau Claris amb el Guillem Anglada.

Els alumnes de l'Institut Manuel Carrasco i Formiguera amb la Carme Jordi.

Els alumnes de l'Institut Miquel Tarradell amb la Inés Macpherson.

Els alumnes de l'Institut Manuel Carrasco i Formiguera amb la Inés Macpherson.

